

Nieuwsbrief - OR Updates

Nummer 14, 2021

Redactie: prof. mr. E.C.H.J. Lokin, mr. drs. K.H. Boonzaaijer en mr. E.H. Leemreis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1099](#) 09-07-2021

Bestuurders/Lonis q.q. - Weerlegging bewijsvermoeden artikel 2:248 lid 2 BW

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2021:1228](#) 06-07-2021

Gasservice c.s./Eneco

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:6375](#) 29-06-2021

Bestuurder/Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg - Aansprakelijkstelling gewezen bestuurder voor niet afgedragen pensioenpremies

[Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1840](#) 24-06-2021

Concernenquête Nipe

[Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1856](#) 23-06-2021

Delco enquête, tweede fase

[Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1853](#) 23-06-2021

Enquête FLEXible HR service B.V.

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:6157](#) 22-06-2021

Bestuurders VRT/Davids q.q.

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:1935](#) 22-06-2021

Spreksel q.q./Offimac c.s.

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2021:1235](#) 15-06-2021

Bestuurder Genmed Holding Corporation/obligatiehouders

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1741](#) 08-06-2021

Bestuurder voldoet niet aan boekhoudplicht en is op grond van artikel 2:248 BW aansprakelijk jegens de boedel

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:1608](#) 01-06-2021

Voormalig bestuurders ABC Wonen/crediteuren ABC Wonen

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1406](#) 18-05-2021

Gander B.V. en H.P.P. Holding B.V./Verheul Holding B.V.

[Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1708](#) 12-05-2021

Concernenquête i3 Holding B.V. en i3 Nederland B.V.

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:5820](#) 15-07-2021

Heropening vereffening Daalimpex

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2021:2943](#) 13-07-2021

Legaat van aandelen, statutaire blokkeringsregeling niet van toepassing

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:3227](#) 08-07-2021

Heropening vereffening coöperatie

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:6669](#) 30-06-2021

Heijkoop Kraanverhuur/Schotte c.s.

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:2594](#) 23-06-2021

Verdonk q.q./X c.s.

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:3684](#) 10-06-2021

Holding Maasplassen/Vereffenaar Aqua Terra

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:2398](#) 09-06-2021

Ruziënde aandeelhouders assurantiëkantoor

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:3432](#) 02-06-2021

Stichting Naleving Cao voor Uitzendkrachten/Bestuurders Labor Services - Geen bestuurdersaansprakelijkheid na turboliquidatie

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:356](#) 10-02-2021

[Eiseres] B.V./VPGG Beheer B.V. (voorheen GGN Holding N.V.) c.s.

RECHTSPRAAK

Concernenquête Nipe

OK; (concern)enquête. Binnen een geschil over de nalatenschap van de overleden bestuurder en houder van 90% van de aandelen in Nipe Beheer B.V. verzoekt diens weduwe de OK een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken bij Nipe en gelieerde vennootschappen te gelasten. De OK wijst het verzoek strekkende tot de concernenquête af, omdat geen sprake is van centrale leiding zoals bedoeld in artikel 2:24b BW. Daarbij kan ook geen onderzoek worden gelast naar de gang van zaken bij een naar Duits recht opgerichte vennootschap. Wel acht de OK de weduwe ontvankelijk in haar verzoek ten aanzien van Nipe en gelast een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken. Het functioneren en de belangen van deze vennootschap worden geschaad door het gebrek aan bestuur en de kennelijke onmacht van belanghebbenden om een nieuwe bestuurder te benoemen door het geschil over de nalatenschap. De OK benoemt bij wijze van onmiddellijke voorziening tevens een OK-bestuurder.

Nipe Beheer B.V. ('Nipe') en Sens Beheer B.V. ('Sens') houden ieder 50% van de aandelen in Panbo Systems B.V. ('Panbo'), en ieder 50% van de aandelen in Berong B.V. ('Berong'). De in april 2020 overleden aandeelhouder en bestuurder van Nipe ('de Erflater'), die geen testament had laten opmaken, had in 2012 na een scheiding 10% van de aandelen in Nipe toebedeeld aan zijn ex-vrouw. De Erflater had met zijn ex-vrouw ook twee kinderen, die via holdingvennootschappen beiden 2,5% van de aandelen houden in Spreewald: een Duitse vennootschap waarin Nipe tot juli 2020 ook 45% van de aandelen hield. De ondernemingen zijn actief in de champignonindustrie. De Erflater is hertrouwd met de verzoekster in deze enquête ('de Weduwe'), die nu in geschil is met de kinderen van de Erflater over het toepasselijke recht op de erfopvolging in en de afwikkeling van de nalatenschap. Hierover heeft de rechtbank Limburg geoordeeld dat Nederlands recht van toepassing is, als gevolg

waarvan de Weduwe op grond van de wettelijke verdeling houdster is van 90% van de aandelen in Nipe. Sinds het overlijden van de Erflater is er enkel voor drie weken een bestuurder geweest bij Nipe, die naar eigen zeggen is teruggetreden door de vrees voor aansprakelijkheidsrisico's na uitspraken van de Weduwe.

De Weduwe heeft de OK verzocht een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken binnen het gehele concern te gelasten. Volgens de Weduwe zijn de gegronde redenen hiervoor te vinden in het feit dat zowel Nipe als Panbo geen bestuurder hebben en er geen algemene vergaderingen worden gehouden. Daarbij zijn na het overlijden van de Erflater tal van wijzigingen aangebracht in de toestand van Nipe, waarover de Weduwe niet (tijdig) is geïnformeerd.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de Weduwe in de concernenquête herhaalt de OK het criterium zoals neergelegd in de enquête van SNS Reaal (HR 3 april 2020, zie OR 2020-0139) en constateert dat daaraan in dit geval niet is voldaan, omdat er geen sprake is van centrale leiding zoals is vereist voor het zijn van een 'groep' als bedoeld in artikel 2:24b BW. Bovendien valt Spreewald, als Duitse vennootschap, niet onder de in artikel 2:344 BW genoemde rechtspersonen en kan derhalve geen voorwerp zijn van een enquêteprocedure.

De OK oordeelt dat er gegronde reden is om te twijfelen aan een juist beleid en een juiste gang van zaken bij Nipe: het functioneren en de belangen van de vennootschap worden geschaad door het gebrek aan bestuur en de kennelijke onmacht van belanghebbenden om een nieuwe bestuurder te benoemen. Daarbij acht de OK de volgende omstandigheden van belang. Nipe was bij de algemene vergadering van Panbo, waarin zij is ontslagen als bestuurder, niet vertegenwoordigd. Ook heeft Nipe geen verweer kunnen voeren in de door Panbo aangespannen procedure waar een aanzienlijke vordering tegen Nipe werd ingesteld, en is zij ook niet in verzet kunnen komen tegen het verstekvonnis. Daarbij zijn ook nog de aandelen van Nipe in Spreewald ingetrokken, en hebben de betrokkenen niet bevredigend aan de OK kunnen uitleggen waarom dit is gebeurd en of daar een vergoeding tegenover stond. De informatievoorziening over de gang van zaken bij al deze gebeurtenissen aan de Weduwe is daarbij ook niet toereikend geweest.

Voorts benoemt de OK bij wijze van voorlopige voorziening een derde als bestuurder van Nipe. De OK-bestuurder zal binnen het bestuur van Nipe een beslissende stem krijgen en zelfstandig bevoegd zijn de vennootschap te vertegenwoordigen. Het proberen te bereiken van een schikking om het geschil tussen de Weduwe, de kinderen van de Erflater en alle betrokken vennootschappen te beëindigen, behoort ook tot de taken van de bestuurder. De aanwijzing van een onderzoeker wordt aangehouden om te kijken of met de OK-bestuurder een einde kan worden gemaakt aan het geschil.

A.C. Frentz, augustus 2021

Instantie: Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 24-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1840

Zaaknummer: 200.287.854/01OK

Rechters: G.C. Makkink, A.J. Wolfs, M.P. Nieuwe Weme, P.G. Bouwmeester en E. Eeftink

Advocaten: Ph.W. Schreurs, P.E. Buttermann, J. Smael en J.P.M. Tulfer

Wetsartikelen: 2:345 BW, 2:344 BW, 2:24b BW, 2:349a lid 2 BW en 2:350 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Gasservice c.s./Eneco

Gasservice c.s. zijn van mening dat Eneco niet langer een openbaar nutsbedrijf is in de zin van de statuten van Gasservice en dat Eneco daarom een deel van haar certificaten moet prijsgeven. Het hof stelt echter vast dat destijds bij het verkrijgen van de certificaten door Eneco aan haar dispensatie is verleend.

Stichting Administratiekantoor Gasservice Kennemerland ('STAK') is houdster van circa 30% van de aandelen in Holding Gasservice B.V. ('Gasservice'). Deze aandelen zijn gecertificeerd en Eneco B.V. ('Eneco') is sinds 2008 houdster van deze certificaten. Eneco heeft de voorgenomen transactie destijds aan Gasservice voorgelegd, omdat de statuten van Gasservice in 2008 bepaalden dat niemand houder kan zijn van meer dan 13% van het geplaatste kapitaal van Gasservice en verder dat alleen een openbaar nutsbedrijf (maximaal) 33% kan houden. Gasservice is destijds onder bepaalde voorwaarden akkoord gegaan met deze voorgenomen transactie.

STAK en Gasservice ('Gasservice c.s.') stellen zich in deze procedure op het standpunt dat Eneco sinds 2017, als gevolg van een juridische splitsing binnen het Eneco-concern, niet langer een openbaar nutsbedrijf is als bedoeld in de statuten van Gasservice en dat Eneco – kort gezegd – om die reden een deel van haar certificaten moet prijsgeven. De rechtbank heeft de vorderingen van Gasservice c.s. afgewezen. Gasservice c.s. is in hoger beroep gekomen.

Het hof overweegt dat in het midden kan blijven of Eneco na de juridische splitsing nog kwalificeert als een 'openbaar nutsbedrijf' in de zin van de statuten. Uit een brief van 25 juni 2008 van de advocaat van Gasservice volgt namelijk dat zij Eneco heeft laten weten dat zij haar als 'installateur' – en dus niet als 'openbaar nutsbedrijf' – beschouwt, en dus haar belang beperkt zou moeten worden tot 13%, en dat uit de gang van zaken in 2008 volgt dat Gasservice Eneco onder voorwaarden dispensatie heeft verleend op de voet van de toen geldende statuten. Dat dit niet met zoveel woorden is vermeld in de correspondentie of in de notariële akte van overdracht van de certificaten doet daar niet aan af, aldus het hof. De conclusie is dan

ook dat nu Gasservice in 2008 desondanks heeft ingestemd met de verkrijging door Eneco van de certificaten, zij Eneco nu niet kan tegenwerpen dat deze geen openbaar nutsbedrijf is; dat is Eneco immers in de ogen van Gasservice nooit geweest.

Het is verder volgens het hof irrelevant dat een juridische splitsing van het Eneco-concern heeft plaatsgevonden. Gasservice heeft immers in haar correspondentie uit 2008 het verlenen van toestemming niet verbonden aan de aanwezigheid van een 'openbaar nutsbedrijf' binnen het Eneco-concern. Ook de stelling van Gasservice c.s. dat een 'openbaar nutsbedrijf' (in overwegende mate) in handen dient te zijn van de overheid en dat dat bij Eneco niet langer het geval is, gaat niet op nu Eneco in de ogen van Gasservice nimmer de status van 'openbaar nutsbedrijf' heeft gehad en de dispensatie niet is verleend onder de voorwaarde dat de aandelen Eneco (indirect) in handen van de overheid moeten blijven, nog daargelaten dat uit niets blijkt dat een 'openbaar nutsbedrijf' als bedoeld in de statuten van Gasservice (in overwegende mate) in handen van de overheid moet zijn, aldus het hof.

M.J. (Mike) van de Graaf, augustus 2021

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2021:1228

Zaaknummer: 200.275.983/01

Rechters: C.A. Joustra, J.W. Frieling en P. Kuipers

Advocaten: M.A. Oostendorp en H.E. Eelkman Rooda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voormalig bestuurders ABC Wonen/crediteuren ABC Wonen

Crediteuren vorderen vernietiging van paulianeuze rechtshandelingen op grond van artikel 3:45 BW en schadevergoeding op grond van bestuurdersaansprakelijkheid wegens betalingsonwil en frustratie van verhaal door voormalig bestuurders van ABC Wonen B.V. Het hof laat de vernietiging door de rechtbank in stand en houdt beide bestuurders aansprakelijk.

De feiten

Appellant 1, ABC Wonen B.V. ('ABC'), is een architectenbureau en een projectontwikkelaar. Appellanten 2 en 3 ('de Bestuurders') zijn samen enig bestuurders geweest van ABC tussen 1995 en 2011. De Bestuurders waren tussen 2006 en 2010 ook bestuurder van de Belgische vennootschap All Technology Investment Group N.V. ('ATI'). In mei 2008 hebben geïntimeerden hun boerderij met omliggende grond ('het Onroerend Goed') aan ABC verkocht, waarbij levering zou plaatsvinden op 31 december 2008.

In juli 2008 hebben ABC en ATI een overeenkomst gesloten op grond waarvan ABC aan ATI heeft toegezegd een bedrag van 3 miljoen euro te investeren en is bepaald dat ABC een aantal zaken aan ATI zou 'verpanden' tot zekerheid van de toegezegde investeringen ('de Overeenkomst'). Op diezelfde datum is een verklaring door ABC en ATI ondertekend waarin de Overeenkomst per die datum met wederzijds goedvinden is ontbonden met finale kwijting over en weer.

ABC is vervolgens haar verplichtingen ten aanzien van het Onroerend Goed niet nagekomen. Door geïntimeerden zijn vervolgens meerdere procedures aangespannen, als gevolg waarvan ABC verplicht werd tot meewerking aan levering van het Onroerend Goed en tot betaling van de koopprijs en proceskosten. Ook daaraan heeft ABC geen gehoor gegeven. Als gevolg van de laatste procedure tussen partijen is de koopovereenkomst ten aanzien van het Onroerend Goed ontbonden.

In 2010 heeft ABC op vrijwel al haar onroerende zaken een eerste hypotheekrecht verleend aan ATI, tot zekerheid van al hetgeen ABC volgens de administratie van ATI aan haar verschuldigd is. In 2010 hebben ABC en ATI tevens de afspraken uit de Overeenkomst herbevestigd. Ook in 2011 zijn hypotheekrechten door ABC aan ATI verleend op drie percelen grond, tot zekerheid van al hetgeen ATI van ABC te vorderen heeft. In datzelfde jaar heeft in opdracht van ATI als hypotheekhouder een executieveiling plaatsgevonden waarbij het merendeel van de verhypothekerde onroerende zaken zijn verkocht.

De rechtbank

Geïntimeerden hebben in eerste aanleg aangevoerd dat meerdere rechtshandelingen van ABC paulianeuze rechtshandelingen zijn in de zin van artikel 3:45 BW en daarom vernietigbaar zijn, en vorderingen ingesteld tegen de Bestuurders op grond van bestuurdersaansprakelijkheid ex artikel 6:162 BW. Appellanten hebben in reconventie gevorderd dat de conservatoire beslagen worden opgeheven en dat geïntimeerden worden veroordeeld tot vergoeding van alle schade die appellanten hebben geleden en zullen lijden. De rechtbank heeft geoordeeld dat de Overeenkomst niet paulianeus is aangegaan, maar dat de eerder genoemde hypotheeken wel nietig zijn wegens paulianeus handelen. De vorderingen in reconventie zijn door de rechtbank afgewezen, de vorderingen op grond van bestuurdersaansprakelijkheid zijn door de rechtbank ten aanzien van de ene bestuurder afgewezen en deels toegewezen ten aanzien van de andere bestuurder. Zowel appellanten als geïntimeerden hebben hoger beroep ingesteld.

Het gerechtshof

Bij de inhoudelijke beoordeling van de grieven ten aanzien van de paulianeuze handelingen stelt het hof voorop dat zij ervan uit dient te gaan dat de betreffende rechtshandelingen paulianeus zijn in de zin van artikel 3:45 BW, dat die vernietigbaar zijn en dat deze vernietigingsgrond in beginsel door geïntimeerden kan worden ingeroepen. De grieven van appellanten richten zich niet tegen de betreffende onderdelen van het eindvonnis in eerste aanleg. Appellanten hebben wel gegriefd dat geïntimeerden geen belang meer hebben bij hun op pauliana gegronde vorderingen omdat zij door het onherroepelijk worden van het arrest van het hof uit 2016 geen aanspraak meer kunnen maken op dwangsommen. Die grief faalt. Dat inmiddels vaststaat dat geïntimeerden geen aanspraak kunnen maken op dwangsommen, betekent niet dat zij geen belang meer hebben bij vernietiging van de door ABC aan ATI verleende hypotheeken en de tussen hen in 2010 gemaakte afspraken. Het hof wijst er op dat, daar waar geïntimeerden eerst nog een vordering tot betaling van de koopprijs op ABC hadden, zij door de ontbinding van de koopovereenkomst aanspraak kunnen maken op vergoeding van de schade die zij daardoor lijden. Daartoe is ABC door het hof in 2016 ook al

veroordeeld. Ook staat onbetwist vast dat geïntimeerden nog een vordering hebben op ABC wegens niet betaalde proceskosten. Geïntimeerden hebben dus een belang bij vernietiging van de rechtshandelingen.

In de tweede grief hebben appellanten onder meer gesteld dat ABC weliswaar door geïntimeerden was aangesproken tot nakoming van de koopovereenkomst, maar dat ABC daartoe volgens het arrest van het hof uit 2009 alleen was gehouden als geïntimeerden aan diverse voorwaarden zouden voldoen. Dat was zeer de vraag. Pas vanaf 5 mei 2010 hoefde ABC er concreet rekening mee te houden dat dit het geval was. Ook deze grief faalt. Het hof overweegt dat voor een geslaagd beroep op artikel 3:45 BW niet relevant is of de vordering van geïntimeerden op ABC is ontstaan voor of na het verrichten van de betreffende rechtshandelingen (zie lid 1). Ten overvloede overweegt het hof dat geïntimeerden en ABC al in 2008 een koopovereenkomst met elkaar hebben gesloten ten aanzien van het Onroerend Goed. ABC moest er al vanaf het sluiten van de koopovereenkomst rekening mee houden dat zij die moest nakomen.

Ook de derde grief faalt, waarmee appellanten kennelijk een beroep doen op de beperkende werking van artikel 6:248 BW. Appellanten hebben onvoldoende feiten en omstandigheden gesteld die tot de conclusie kunnen leiden dat het beroep van geïntimeerden op vernietiging van deze paulianeuze rechtshandelingen in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

Met de vierde grief komen appellanten op tegen de door de rechtbank aangenomen persoonlijke aansprakelijkheid van appellant 2 als bestuurder van ABC voor door Geïntimeerden geleden schade. Geïntimeerden verwijten appellant 2 als bestuurder van ABC betalingsonwil en het frustreren van verhaal door geïntimeerden op het vermogen van ABC. Het hof overweegt dat vaststaat dat ABC niet heeft voldaan aan haar verplichtingen uit hoofde van de koopovereenkomst ten aanzien van het Onroerend Goed. Ook is niet in geschil dat ABC de proceskosten aan geïntimeerden nog niet heeft voldaan. Appellant 2 heeft namens ABC onverplicht in 2010 de afspraken uit de Overeenkomst herbevestigd en vervolgens de hypotheek aan ATI verleend op aanzienlijke vermogensbestanddelen van ABC, terwijl hij wist dat ABC op grond van de koopovereenkomst met geïntimeerden verplicht was om het Onroerend Goed eind 2008 af te nemen, en terwijl hij wist dat ABC die verplichtingen nog steeds niet was nagekomen. Bovendien wist appellant 2 dat geïntimeerden in ieder geval vanaf begin 2009 hebben aangedrongen op nakoming van de koopovereenkomst. Het hof stelt vast dat appellant 2 als bestuurder van ABC er geen zorg voor heeft gedragen dat ABC voldeed aan haar verplichtingen uit hoofde van de koopovereenkomst en dat hij er geen redelijke zorg voor heeft gedragen dat ABC heeft voldaan aan de tegen ABC uitgesproken veroordelingen tot nakoming en betaling van de proceskosten. Het hof concludeert dat bij appellant 2 als

bestuurder van ABC sprake is (geweest) van betalingsonwil en dat hij verhaal door geïntimeerden heeft gefrustreerd door het vestigen van voormelde hypotheek ten gunste van ATI. Hij heeft niet alleen bewerkstelligd dat ABC haar verplichtingen jegens geïntimeerden structureel niet nakomt, maar ook dat de vorderingen van geïntimeerden onverhaalbaar blijven. Het voorgaande levert een persoonlijk ernstig verwijt van appellant 2 op.

Geïntimeerden zijn opgekomen tegen het oordeel van de rechtbank dat zij niet onderbouwd hebben gesteld welk persoonlijk verwijt appellante 3 kan worden gemaakt, dat moet leiden tot bestuurdersaansprakelijkheid. Geïntimeerden verwijten appellante 3 dat zij als bestuurder van ABC betrokken is geweest bij de paulianeuze hypotheekverlening aan ATI in 2010, terwijl zij toen op de hoogte was van de koopovereenkomst ten aanzien van het Onroerend Goed en de procedures die geïntimeerden tegen ABC voerden. Appellante 3 wist of behoorde te begrijpen dat ABC door de hypotheekverlening niet aan haar verplichtingen jegens geïntimeerden kon voldoen en dat geïntimeerden werden benadeeld in hun verhaalsmogelijkheden. Het voorgaande getuigt ook van betalingsonwil bij appellante 3. Het hof oordeelt dat deze verwijten terecht zijn. In plaats van als medebestuurder van ABC ervoor te zorgen dat ABC alsnog haar verplichtingen jegens geïntimeerden nakwam – waarmee ABC al geruime tijd in verzuim was en waarvan appellante 3 op de hoogte was nu zij heeft aangegeven bekend te zijn geweest met de verschillende gevoerde procedures tegen ABC – heeft appellante 3 er in 2010 aan meegewerkt dat ABC – onverplicht – op vrijwel al haar onroerende zaken een hypotheek aan ATI verleende. Appellante 3 treft hiervan persoonlijk een ernstig verwijt. De grief van geïntimeerden slaagt. Het hof houdt beide Bestuurders derhalve aansprakelijk voor de schade van geïntimeerden.

M.F. van Schendel, augustus 2021

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 01-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:1608

Zaaknummer: 200.229.385_01

Rechters: E.H. Schulten, D.A.E.M. Hulskes en J.H.M. van Erp

Advocaten: R.H.J.G. Borger en P.J.L. Tacx

Wetsartikelen: 6:162 BW, 3:45 BW en 6:248 BW

RECHTSPRAAK

Ruziënde aandeelhouders assurantiekantoor

Aandeelhouder van een assurantiekantoor vordert terugbetaling van leningen verstrekt aan het assurantiekantoor, alsmede vernietiging van een besluit tot emissie van aandelen in een dochtervennootschap van het assurantiekantoor als gevolg waarvan het aandeelhouderschap van de aandeelhouder in de winstgevende activiteiten van de groep zijn verwaterd en hij in zijn verhaalsmogelijkheden wordt benadeeld doordat het assurantiekantoor na de emissie nog maar een fractie van de aandelen in de dochtervennootschap houdt. Rechtbank wijst de vordering tot terugbetaling van de lening toe. Het emissiebesluit wordt vernietigd wegens strijd met artikel 2:8 BW, omdat de aandeelhouder onvoldoende over het emissiebesluit is geïnformeerd en er ernstig door is verwaterd, maar de daaropvolgende rechtshandeling van uitgifte van aandelen blijft in stand.

[Eiseres] B.V., zijnde het Nederlandse onderdeel van een Canadees assurantiekantoor ('de Canadese aandeelhouder') en [A] ('de Nederlandse aandeelhouder') houden ieder 50% van de aandelen in [gedaagde sub 1] B.V. ('het Assurantiekantoor'). Tussen de aandeelhouders bestaat onenigheid over de financiering en het beleid van het Assurantiekantoor, hetgeen in een eerder stadium reeds heeft geleid tot een procedure bij de OK (ECLI:NL:GHAMS:2019:3639), waarbij de OK het verzoek van de Canadese aandeelhouder tot het gelasten van een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken bij het Assurantiekantoor heeft afgewezen en voor zover hier van belang, heeft geoordeeld dat het voorstel betreffende het emissiebesluit ook geen reden geeft te twifelen aan een juist beleid of juiste gang van zaken bij het Assurantiekantoor. De OK is er daarbij van uitgegaan dat indien daadwerkelijk een emissie van aandelen wordt voorbereid, de Canadese aandeelhouder daar tijdig over zal worden geïnformeerd en zal worden betrokken bij de vaststelling van de omvang van de emissie en de uitgifteprijs.

In deze procedure staan twee onderwerpen centraal: (i) de opeisbaarheid van leningen van de Canadese aandeelhouder aan het Assurantiekantoor; en (ii) de rechtmatigheid van de aandelenemissie die binnen de groep heeft plaatsgevonden bij een dochteronderneming ('de Dochter') van het Assurantiekantoor.

De leningen

De Canadese aandeelhouder vordert terugbetaling van leningen nu het Assurantiekantoor de voorwaarden van de leningsovereenkomst heeft geschonden door onterecht de rentebetaling op te schorten, waardoor de lening in zijn geheel opeisbaar is geworden. Het Assurantiekantoor stelt daarentegen dat de Canadese aandeelhouder heeft ingestemd met het opschorten van de rentebetaling die het gevolg was van het door het Assurantiekantoor over onvoldoende middelen beschikken om aan haar verplichtingen te voldoen. Daarnaast is volgens het Assurantiekantoor opeising van de leningen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar.

De rechtbank oordeelt dat de leningen opeisbaar zijn en dat het Assurantiekantoor haar verplichtingen onder de leningen niet is nagekomen. Hierbij geldt als uitgangspunt dat het Assurantiekantoor in beginsel gehouden is maandelijks af te lossen en maandelijks rente te betalen, waarbij de rentebetalingen niet afhankelijk zijn gesteld van de gerealiseerde cash flow van het Assurantiekantoor. Hoewel het Assurantiekantoor heeft gesteld dat er afwijkende afspraken zijn gemaakt rondom de terugbetaling, is daar volgens de rechtbank onvoldoende van gebleken nu: (i) de Canadese aandeelhouder voorafgaand aan de AVA per mail heeft aangegeven een opschorting van de verplichtingen als *breach of contract* te beschouwen; (ii) de Nederlandse aandeelhouder in zijn mailcommunicatie enkel heeft gesproken over opschorting van de aflossing, niet van de rentebetaling en dat dit laatste onderwerp ook niet eerder is besproken; (iii) niet is gebleken dat de Canadese aandeelhouder ook als leninggever op de AVA heeft opgetreden; en (iv) dat uit niets blijkt dat partijen tijdens de AVA hebben gesproken over onderwerpen zoals de duur en voorwaarden van de renteopschorting.

Ook is de opeising volgens de rechtbank naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. De Canadese aandeelhouder heeft haar standpunt in deze voldoende duidelijk naar voren gebracht. Het is weliswaar begrijpelijk dat het Assurantiekantoor van de Canadese aandeelhouder als aandeelhouder een andere opstelling kon verwachten in een situatie waarbij het Assurantiekantoor zich in liquiditeitsproblemen bevond, maar dat betekent niet dat de Canadese aandeelhouder verantwoordelijk is voor het financiële beleid van het Assurantiekantoor en gehouden is om met opschorting in te stemmen.

Het emissiebesluit

De tweede vordering ziet op de vernietiging van het emissiebesluit van het Assurantiekantoor als aandeelhouder van de Dochter, zodat de Canadese aandeelhouder zich voor haar vordering op het Assurantiekantoor kan verhalen op alle aandelen in het kapitaal van de Dochter in plaats van op de fractie van de aandelen in het kapitaal van de Dochter die het Assurantiekantoor na de emissie nog maar houdt. Aldus de Canadese aandeelhouder heeft de Nederlandse aandeelhouder als middellijk bestuurder en aandeelhouder van het Assurantiekantoor een tegenstrijdig belang bij het besluit tot de aandelenemissie. Deze emissie zou daarnaast in strijd zijn met artikel 2:8 BW, nu de Canadese aandeelhouder daar niet tijdig over is geïnformeerd. Zowel het besluit als de daaropvolgende emissie zouden daarom vernietigbaar zijn op grond van artikel 2:15 lid 1 sub a BW en artikel 3:45 BW. Het Assurantiekantoor stelt dat de Canadese aandeelhouder wel degelijk is geïnformeerd over het emissiebesluit en dat dit besluit noodzakelijk was om nieuw kapitaal aan te trekken, hetgeen juist de Canadese aandeelhouder blokkeerde op het niveau van het Assurantiekantoor. Bovendien leidt volgens het Assurantiekantoor een eventuele vernietiging van het emissiebesluit niet automatisch tot vernietiging van de uitgifte van de aandelen.

De rechtbank stelt bij haar beoordeling voorop dat artikel 2:15 lid 3 BW niet vereist dat de Canadese aandeelhouder aandeelhouder van de Dochter is, nu dit niet wordt vereist door dit artikel, maar dat een buitengerechtelijke vernietiging door een belanghebbende niet mogelijk is. De rechtbank vernietigt echter zelf het besluit nu uit de verhoudingen tussen de partijen volgt dat zij zich naar redelijkheid en billijkheid moeten gedragen, waarbij zij in de huidige omstandigheden rekening moeten houden met de gelijkwaardigheid van de twee aandeelhouders, die sinds het begin van de samenwerking een belangrijk uitgangspunt is geweest tussen partijen. Dit brengt mee dat de Nederlandse aandeelhouder en het Assurantiekantoor de Canadese aandeelhouder voorafgaand hadden moeten informeren over de voorgenomen emissie op een wijze die de Canadese aandeelhouder in de gelegenheid zou hebben gesteld om kennis te nemen van de voorwaarden en de waardering van deze emissie. Door dit niet te doen heeft de Nederlandse aandeelhouder als indirect bestuurder van de Dochter in strijd gehandeld met artikel 2:8 BW. De rechtbank weegt hierbij ook de hiervoor vermelde OK-beschikking mee. De Nederlandse aandeelhouder heeft – anders dan de OK in de OK-beschikking had meegegeven – de Canadese aandeelhouder niet tijdig geïnformeerd over en betrokken bij de voorgenomen uitgifte. Het maakt daarbij volgens de rechtbank niet uit dat de OK-beschikking dateert van ná het emissiebesluit, omdat het oordeel van de OK op dit onderdeel slechts een weergave is van de eisen van zorgvuldigheid die tussen partijen altijd al golden. De rechtbank vernietigt daarom het emissiebesluit op grond van artikel 2:15 lid 1 sub b BW.

De vernietiging van het besluit heeft echter niet tot gevolg dat ook de externe rechtshandeling

tot uitgifte, die afhankelijk is van het besluit, rechtsgevolg mist. Dat stelt de rechtbank als uitgangspunt. Die rechtshandeling kan wel afzonderlijk worden aangetast. De Canadese aandeelhouder poogt dat te doen met een beroep op artikel 3:45 BW. De Canadese aandeelhouder heeft echter volgens de rechtbank niet onderbouwd op welke grond zij als schuldeiser van de Dochter kwalificeert en evenmin waaruit de benadeling bestaat zoals beide vereist wordt door artikel 3:45 BW. Deze vordering tot vernietiging van de uitgifte wordt daarom afgewezen.

T.M. Goudzwaard, augustus 2021

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 09-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:2398

Zaaknummer: C/16/503343 / HL ZA 20-163

Rechters: F.C. Burgers, M. Ynzonides en G. Konings

Advocaten: T.S. Jansen, R.J.W. Analbers, S.H.A.M. Hendrix en L. Veth

Wetsartikelen: 2:8, 2:15 en 3:45

RECHTSPRAAK

Bestuurder Genmed Holding Corporation/obligatiehouders

Het hof oordeelt in navolging van de rechtbank dat een (indirect) bestuurder persoonlijk aansprakelijk is tegenover obligatiehouders, wegens het opnemen van onjuiste en misleidende informatie in brochures voor de uitgifte van obligaties. Aangezien de bestuurder bij het opstellen van de brochures wist of behoorde te weten dat de daarin opgenomen – voor beleggers wezenlijke – informatie onjuist en/of onvolledig was en de obligatiehouders hierdoor in werkelijkheid grotere (financiële) risico's liepen dan hen werd voorgespiegeld, valt hem een persoonlijk ernstig verwijt te maken. Het feit dat in de brochures is meegedeeld dat aan het beleggen in obligaties risico's zijn verbonden, doet hieraan niet af. De schade die de obligatiehouders hebben geleden is het gevolg van het feit dat zij op basis van onjuiste en misleidende informatie leningen hebben verstrekt aan de onderneming. Hiervoor is de bestuurder persoonlijk aansprakelijk en de schade kan daarom niet op grond van artikel 6:101 lid 1 BW (eigen schuld) worden toegerekend aan de obligatiehouders zelf.

De feiten

Genmed B.V. ('Genmed') is een importeur en verkoper van farmaceutische producten. Alle aandelen in Genmed worden gehouden door de Amerikaanse beursgenoteerde onderneming Genmed Holding Corporation ('Genmed Holding'). De bestuurder van Genmed Holding, [appellant], is tevens een bestuurder van Genmed ('de Bestuurder').

In 2010 en 2013 behoefde Genmed externe financiering en bracht daartoe twee brochures uit voor de uitgifte van obligaties ('de Brochures'). Halverwege 2013 heeft de AFM aan Genmed een last onder dwangsom opgelegd, strekkende tot rectificatie van feitelijk onjuiste informatie in de Brochures en tot het verstrekken van essentiële informatie aan de obligatiehouders.

Hierop volgend heeft Genmed een rectificatie uit laten gaan naar haar obligatiehouders en hen van aanvullende informatie voorzien. Vanaf dat moment zijn de obligatiehouders regelmatig door de Bestuurder geïnformeerd over de gang van zaken bij Genmed.

Aan het einde van de looptijd van de obligaties was Genmed niet in staat de inleg van de obligatiehouders terug te betalen, waardoor zij schade hebben geleden. Geïntimeerden ('de Obligatiehouders') hebben bij de rechtbank een verklaring voor recht gevorderd dat de Bestuurder aansprakelijk is voor de door hen geleden schade. Ook hebben zij betaling van een schadevergoeding door de Bestuurder gevorderd. Aan hun vorderingen leggen zij ten grondslag dat de Bestuurder onrechtmatig en persoonlijk verwijtbaar zou hebben gehandeld, door te hebben bewerkstelligd of toegelaten dat Genmed haar verplichtingen jegens de Obligatiehouders niet kon nakomen. Ten tijde van de tweede emissie zou de Bestuurder hebben moeten begrijpen dat Genmed haar verplichtingen nooit zou kunnen nakomen. Bovendien zou de Bestuurder zich schuldig hebben gemaakt aan een oneerlijke handelspraktijk.

De rechtbank

De rechtbank oordeelt dat de Bestuurder inderdaad persoonlijk aansprakelijk is voor de door de Obligatiehouders geleden schade. Daartoe overweegt de rechtbank dat Genmed in de Brochures feitelijk onjuiste informatie heeft verstrekt, dan wel essentiële informatie heeft achtergehouden, en zich daarmee schuldig heeft gemaakt aan een oneerlijke handelspraktijk. De Bestuurder was als enige (indirect) bestuurder van Genmed verantwoordelijk voor de inhoud van de Brochures en heeft toegestaan of bewerkstelligd dat de Brochures onjuiste en/of misleidende informatie bevatten en dat Genmed de ingelegde gelden geheel anders heeft aangewend dan in de Brochures is voorgespiegeld. Bovendien heeft de Bestuurder nagelaten de Obligatiehouders tijdig te informeren over de incorrecte informatie, toen duidelijk werd dat Genmed de toezeggingen in de Brochures niet kon waarmaken en benadeling van de Obligatiehouders een reële dreiging werd. Hierover valt de Bestuurder persoonlijk een ernstig verwijt te maken. Voor hem was het immers voorzienbaar dat de Obligatiehouders schade zouden lijden. Zie OR-2020-0078 voor een samenvatting van het vonnis van de rechtbank.

In hoger beroep komt de Bestuurder op tegen het oordeel van de rechtbank dat hij persoonlijk aansprakelijk is voor de schade die de Obligatiehouders hebben geleden als gevolg van het feit dat Genmed de verstrekte obligatieleningen niet heeft terugbetaald en ook geen verhaal biedt.

Het gerechtshof

Het hof stelt bij het beoordelen van de aansprakelijkheid van de Bestuurder voorop, dat een

bestuurder tegenover beleggers c.q. schuldeisers van een vennootschap persoonlijk aansprakelijk kan zijn voor een misleidend prospectus op grond van onrechtmatige daad, indien hem daarvan persoonlijk een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Hiervan is sprake indien de bestuurder wist, althans behoorde te weten dat de onjuiste en/of onvolledige mededelingen in het prospectus tot een misleidende voorstelling van zaken zouden leiden en het voor hem voorzienbaar was dat de beleggers c.q. schuldeisers door deze mededelingen nadeel zouden ondervinden.

De Bestuurder stelt zich op het standpunt dat de inhoud en de essentie van de Brochures op het moment van de aanbiedingen klopten en gefundeerd waren op de destijds bekende feiten en realistische verwachten. Volgens het hof bevatten de Brochures echter wel degelijk onjuiste en/of misleidende informatie, onder meer over de vergunningen waarover Genmed zou beschikken, over een order die zou zijn binnengehaald, over de financiële situatie van Genmed Holding en over de wijze waarop de ontvangen gelden gebruikt zouden worden. Dit is allemaal wezenlijke informatie waarop de maatman-belegger zijn beleggingsbeslissing zal baseren (vgl. ECLI:NL:HR:2009:BH2162, *World Online*).

Doordat de Bestuurder ten tijde van het aanbieden van de Brochures wist of behoorde te weten dat de daarin opgenomen informatie onjuist en/of onvolledig was en dit de Obligatiehouders op het verkeerde been zou zetten omdat zij in werkelijkheid grotere (financiële) risico's liepen dan hun werd voorgespiegeld, heeft hij ernstig verwijtbaar gehandeld jegens de Obligatiehouders. De Obligatiehouders in de onderhavige procedure zijn aan te merken als consument, waardoor kan worden aangenomen dat zij de obligatieleningen niet zouden hebben verstrekt als zij in de Brochures door Genmed juist waren geïnformeerd (vgl. ECLI:NL:HR:2009:BH2162, *World Online*). Doordat de financiële risico's die de Obligatiehouders onbewust en ongewild liepen zich (al snel) hebben verwezenlijkt, hebben de Obligatiehouders schade geleden, wat voor de Bestuurder voorzienbaar was. Aangezien die informatie in de Brochures onjuist en misleidend was en dit voor de Bestuurder voorzienbaar was, treft hem persoonlijk een ernstig verwijt. Dit leidt tot de conclusie dat de Bestuurder onrechtmatig heeft gehandeld jegens de Obligatiehouders en dus persoonlijk aansprakelijk is voor de schade die zij hebben geleden.

Het feit dat in de Brochures is meegedeeld dat aan het beleggen in obligaties risico's zijn verbonden, doet niet af aan het feit dat de Bestuurder persoonlijk onrechtmatig heeft gehandeld. De Obligatiehouders zijn er gerechtvaardigd van uitgegaan dat de in Brochures weergegeven informatie juist en volledig was. De schade die de Obligatiehouders hebben geleden is het gevolg van het feit dat zij op basis van onjuiste en misleidende informatie leningen hebben verstrekt aan Genmed. Zoals uit het bovenstaande blijkt, valt de Bestuurder hieromtrent een ernstig verwijt te maken en is hij hiervoor persoonlijk aansprakelijk. De

schade kan daarom niet op grond van artikel 6:101 lid 1 BW worden toegerekend aan de Obligatiehouders zelf.

Het hof komt tot de slotsom dat het beroep van de Bestuurder ongegrond is, en bekrachtigt het bestreden vonnis.

C.N. Perrick, augustus 2021

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 15-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2021:1235

Zaaknummer: 200.278.515/01

Rechters: J.W. Frieling, G.C. de Heer en A.G.J. van Wassenauer van Catwijk

Advocaten: K.C. Mensink en W.M. Bond-Stroek

Wetsartikelen: 6:162 BW, 6:193b BW, 6:193c BW, 6:193j BW en 6:101 BW

RECHTSPRAAK

Enquête FLEXible HR service B.V.

OK; enquête. De enig bestuurder van een vennootschap, tevens een van de drie aandeelhouders, verzorgt de administratie voor de vennootschap tegen een te hoge kostenvergoeding. Ook stalt hij geld van de vennootschap bij een van zijn ondernemingen om te voorkomen dat een derde bank beslag kan leggen ten laste van de vennootschap. Dit geld wordt echter niet terugbetaald. De OK overweegt dat de bestuurder/aandeelhouder zijn bijzondere zorgplicht jegens de minderheidsaandeelhouders heeft geschonden, gelast een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van de vennootschap en treft onmiddellijke voorzieningen.

FLEXible HR service B.V. ('FLEXible HR') is een payrolldienstverlener met drie aandeelhouders die elk een derde van de aandelen houden. Een van hen, [B], is tevens bestuurder van FLEXible HR ('de Bestuurder'). De Bestuurder is daarnaast bestuurder en aandeelhouder van enkele andere vennootschappen, waaronder [F], een vennootschap die de administratie voor FLEXible HR verzorgt ('het Administratiekantoor'), en Boekhoudkantoor Weert B.V. ('het Boekhoudkantoor').

Het verzoek

[A], een van de aandeelhouders van FLEXible HR ('Verzoekster'), verzoekt de OK om een onderzoek te gelasten naar het beleid en de gang van zaken van FLEXible HR en om onmiddellijke voorzieningen te treffen. De redenen voor twijfel aan een juist beleid en een juiste gang van zaken van FLEXible HR houden verband met het handelen van de Bestuurder.

De Bestuurder zou volgens Verzoekster via het Administratiekantoor te hoge kosten doorbelasten aan FLEXible HR voor het voeren van de administratie, een onzakelijke managementvergoeding ontvangen en op onrechtmatige wijze – via het Boekhoudkantoor – liquiditeit aan FLEXible HR hebben onttrokken. Zo zijn de doorbelaste kosten aan het

Administratiekantoor voor het voeren van de administratie in drie jaar tijd bijna zes keer zo hoog geworden. De Bestuurder geeft toe dat de doorberekening geschiedde op basis van grove schattingen, maar stelt dat wel de intentie bestond om dat later in het jaar zoveel mogelijk recht te zetten.

Verder heeft de Bestuurder een significant bedrag van FLEXible HR ‘tijdelijk’ gestald op de G-rekening van het Boekhoudkantoor, om te voorkomen dat een derde partij bankbeslag kon leggen op de tegoeden van FLEXible HR. Het Boekhoudkantoor, zijnde een verlieslatende onderneming met een negatief eigen vermogen, heeft hiervoor geen zekerheden verstrekt. Het geld is nooit aan FLEXible HR terugbetaald.

Een en ander is reden voor Verzoekster om als onmiddellijke voorzieningen te verzoeken de Bestuurder te schorsen als bestuurder van FLEXible HR en een derde persoon te benoemen tot bestuurder van FLEXible HR, en het stemrecht van de Bestuurder in de algemene vergadering van FLEXible HR te schorsen.

Het oordeel van de OK

De OK overweegt dat de Bestuurder de belangen van FLEXible HR dient te behartigen. FLEXible HR en het Administratiekantoor, waarvan de Bestuurder ook bestuurder en indirect aandeelhouder is, zijn onder leiding van de Bestuurder tal van transacties aangegaan, waarbij de belangen van deze vennootschappen niet parallel lopen en de aandeelhouders van beide vennootschappen verschillen. De Bestuurder heeft als bestuurder tevens aandeelhouder van alle betrokken vennootschappen te maken met zodanig onverenigbare belangen dat in redelijkheid kan worden betwijfeld of hij zich bij zijn handelen uitsluitend laat leiden door het belang van FLEXible HR. Onder die omstandigheden rust op de Bestuurder als bestuurder met een tegenstrijdig belang een bijzondere zorgplicht jegens de andere (minderheids)aandeelhouders. Die zorgplicht komt er in deze omstandigheden op neer dat de zakelijke verhoudingen tussen FLEXible HR en het Administratiekantoor nauwkeurig moeten worden geadmistreerd, dat de kosten voor de administratie op marktconforme en transparante wijze worden doorberekend, dat daarover openheid aan de aandeelhouders wordt betracht en dat naderhand gebleken fouten in voorkomende gevallen op transparante wijze worden gecorrigeerd. Dat is niet gebeurd. Daarbij komt dat de managementvergoeding in een jaar tijd met 43% is gestegen en de hoogte ervan is vastgesteld door de Bestuurder in plaats van door de algemene vergadering. Over het onttrekken van het geldbedrag overweegt de OK dat de overboeking van het geld van FLEXible HR naar de G-rekening van een aan de Bestuurder gelieerde partij op zichzelf reeds vragen oproept. Dat geldt hier in versterkte mate omdat het gaat om een verlieslatende vennootschap met een negatief eigen vermogen die geen zekerheden heeft verstrekt, terwijl de Bestuurder ook nog een tegenstrijdig belang had,

en het geld niet is teruggeboekt naar FLEXible HR. Uit het voorgaande volgt dat er gegronde redenen zijn om te twijfelen aan een juist beleid en een juiste gang van zaken van FLEXible HR.

De OK beveelt een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van FLEXible HR.

De OK schorst de Bestuurder niet, maar benoemt, als onmiddellijke voorziening, naast de Bestuurder een derde als bestuurder van FLEXible HR. De twijfel aan een juist beleid en een juiste gang van zaken staat immers in directe relatie met de vervulling van de bestuurstaak door de Bestuurder. Aan de OK-bestuurder komt een beslissende stem toe, deze is zelfstandig vertegenwoordigingsbevoegd en zonder deze bestuurder kan FLEXible HR niet vertegenwoordigd worden.

De OK ziet onvoldoende grond om het stemrecht van de Bestuurder in de algemene vergadering van FLEXible HR bij wijze van onmiddellijke voorziening te schorsen. De OK beperkt de Bestuurder wel bij de uitoefening van het stemrecht op zijn aandelen: hij kan met betrekking tot voorstellen tot benoeming van bestuurders, de vaststelling van de jaarrekening en décharge slechts stemmen op voorstellen die worden gesteund door de OK-bestuurder.

S.L. Haanschoten, augustus 2021

Instantie: Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1853

Zaaknummer: 200.290.696/01 OK

Rechters: J.M. de Jongh, G.C. Makkink, M.M.M. Tillema, E. Eeftink RA en M.J.R. Broekema

Advocaten: H.J.D. ter Waarbeek en H.A.W. van Wel

Wetsartikelen: 2:8 BW en 2:350 BW

RECHTSPRAAK

Gander B.V. en H.P.P. Holding B.V./Verheul Holding B.V.

Hoger beroep in een geschil omtrent de correctie van de koopprijs van aandelen. In een bindend adviesprocedure stellen de deskundigen vast dat de koopovereenkomst een leemte bevat. De leemte in de koopovereenkomst moet volgens het hof worden ingevuld aan de hand van wat in deze situatie de meest waarschijnlijke uitkomst zou zijn geweest, indien de partijen de onderhandelingen hadden voortgezet en tot overeenstemming zouden zijn gekomen.

Verheul Holding B.V. ('Verheul') hield 50,0002% van de aandelen in Verheul Groep B.V. ('Verheul Groep'). De overige aandelen waren in handen van Gander B.V. en H.P.P. Holding B.V. (gezamenlijk: 'Gander c.s.'). Gander c.s. kopen de aandelen van Verheul. In de leveringsakte is opgenomen dat een correctie van de koopprijs kan plaatsvinden na de vaststelling van de jaarrekening van Verheul Groep.

Tussen Gander c.s. en Verheul ontstaat een geschil over de vaststelling van de jaarrekening van Verheul Groep en de (grondslagen en uitgangspunten voor) een eventuele correctie van de koopprijs.

In eerste aanleg heeft de rechtbank Verheul veroordeeld tot betaling van een bedrag ter correctie van de koopprijs aan Gander c.s. Gander c.s. komen tegen de uitspraak van de rechtbank in hoger beroep. Partijen komen, ter zitting bij het hof, overeen dat zij drie deskundigen bij bindend advies de grondslagen voor de berekening van de definitieve koopprijs laten vaststellen. De afspraak is dat enkel die geschilpunten als bindend advies gelden als de deskundigen daarover unaniem beslissen. In het vervolg van deze zaak bij het hof staat de vraag centraal tot welke correctie op de koopprijs de bij bindend advies unaniem genomen beslissingen moeten leiden.

In het bindend advies hebben de deskundigen unaniem beslist dat de parameters voor de definitieve balanswaardering van verschillende immateriële activa niet door partijen zijn bepaald. Zij beslissen dan ook dat deze als leemten in de koopovereenkomst gelden en dienen

te worden ingevuld voordat een definitieve koopsomberekening mogelijk is.

Het hof oordeelt dat op grond van het bindend advies tussen partijen vaststaat dat de koopovereenkomst met betrekking tot de vaststelling van de definitieve koopprijs een leemte bevat die moet worden ingevuld. Zij stelt daarbij voorop dat de vaststelling van de koopprijs van de aandelen geen zuiver rekenkundige kwestie is, maar dat het aankomt op het resultaat van onderhandelingen tussen de partijen. Het hof oordeelt dat de aard van de overeenkomst, de gewoonte en de redelijkheid en billijkheid met zich meebrengen dat de leemte dient te worden ingevuld door alsnog vast te stellen wat de meest waarschijnlijke uitkomst zou zijn geweest, indien de partijen de onderhandelingen hadden voortgezet en tot overeenstemming zouden zijn gekomen. De partijen hebben voorafgaand aan de verkoop langdurig onderhandeld over en concrete voorstellen gedaan voor de parameters, maar hebben hierover geen overeenstemming weten te bereiken.

Het hof beschikt niet over concrete aanwijzingen om te veronderstellen dat Verheul Gander c.s. bij de voortzetting van de onderhandelingen meer tegemoet had willen komen dan Gander c.s. Verheul tegemoet hadden willen komen. In dat geval moet er volgens het hof van worden uitgegaan dat de uiteindelijke overeenstemming, indien zij verder hadden onderhandeld, het gemiddelde betreft van hun laatst gedane concrete voorstellen c.q. ingenomen standpunten.

Het hof stelt op die basis een andere correctie op de koopprijs vast dan de rechtbank eerder had gedaan, vernietigt het vonnis van de rechtbank en veroordeelt Verheul tot betaling van het door het hof vastgestelde bedrag.

K.C.J. Vermeulen, augustus 2021

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1406

Zaaknummer: 200.153.740/01

Rechters: D.J. Oranje, A.W.H. Vink en J.F. Aalders

Advocaten: A.E. Koster en M. Deckers

Wetsartikelen: 7:900 BW en 6:248 BW

RECHTSPRAAK

**Bestuurders/Lonis q.q. - Weerlegging bewijsvermoeden
artikel 2:248 lid 2 BW**

De (indirect) bestuurders van een drietal failliete vennootschappen worden door de curator aangesproken op grond van artikel 2:248 BW. Het hof heeft voor recht verklaard dat de bestuurders aansprakelijk zijn op grond van artikel 2:248 BW. Wegens schending van de boekhoudplicht wordt op grond van artikel 2:248 lid 2 BW aangenomen dat sprake is van kennelijk onbehoorlijk bestuur. Daarnaast wordt vermoed dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. De bestuurders hebben gesteld dat het handelen van een voormalig bestuurder een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Het hof heeft overwogen dat hiermee het bewijsvermoeden van lid 2 niet is weerlegd, omdat sprake is van collectieve aansprakelijkheid. De Hoge Raad oordeelt dat ook het handelen of nalaten van een bestuurder dat geen onbehoorlijke taakvervulling oplevert, kan worden aangevoerd ter weerlegging van het bewijsvermoeden. Het is niet nodig dat sprake is van een van buiten komende oorzaak. Omdat het hof dat niet heeft onderkend, casseert de Hoge Raad.

De (indirect) bestuurders van een drietal failliete vennootschappen zijn door de curator aangesproken op grond van artikel 2:248 BW. Het hof Arnhem-Leeuwarden heeft geoordeeld dat de boekhoudplicht (art. 2:10 BW) is verzaakt, zodat op grond van artikel 2:248 lid 2 BW kennelijk onbehoorlijk bestuur vaststaat en aannemelijk is dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Ter weerlegging van dit bewijsvermoeden hebben de bestuurders aangevoerd dat een voormalig medebestuurder vlak voor zijn vertrek vrijwel al het werkkapitaal naar zichzelf heeft overgemaakt. Het hof heeft echter geoordeeld dat het faillissement hierdoor niet is veroorzaakt, omdat de stellingen van de curator dat niet vrijwel al het werkkapitaal is overgemaakt en andere substantiële bedragen in de onderneming zijn

gevoeld onvoldoende zijn weersproken. De andere oorzaken van het faillissement die door de bestuurders zijn aangevoerd, zien (ook) op acties van medebestuurders. Door dat toch als weerlegging van het bewijsvermoeden aan te dragen, miskennen de bestuurders volgens het hof dat het uitgangspunt van artikel 2:248 BW collectieve aansprakelijkheid is.

In cassatie is aan de orde of het bestuur ter weerlegging van het bewijsvermoeden van artikel 2:248 lid 2 BW kan aanvoeren dat bepaalde handelingen van een bestuurder een belangrijke oorzaak zijn van het faillissement. De Hoge Raad oordeelt dat een aangesproken bestuurder ter weerlegging van het vermoeden van artikel 2:248 lid 2 BW aannemelijk moet maken dat andere feiten en omstandigheden dan onbehoorlijke taakvervulling door het bestuur een belangrijke oorzaak van het faillissement zijn geweest. Slaagt hij daarin, dan moet de curator aannemelijk maken dat kennelijk onbehoorlijke taakvervulling mede een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Ter weerlegging van het bewijsvermoeden hoeft geen van buiten komende oorzaak te worden aangedragen. Handelen of nalaten van een bestuurder dat geen onbehoorlijke taakvervulling oplevert, kan ook worden aangevoerd ter weerlegging van het bewijsvermoeden. Omdat het hof dit niet heeft onderkend, casseert de Hoge Raad.

De Hoge Raad overweegt dat het hof 's-Hertogenbosch, waarnaar de zaak is verwezen, moet beoordelen of de bestuurders aannemelijk hebben gemaakt dat andere feiten en omstandigheden dan onbehoorlijke taakvervulling van het bestuur een belangrijke oorzaak zijn van het faillissement. Omdat het hof Arnhem-Leeuwarden reeds heeft geoordeeld dat de onttrekking van werkkapitaal door een voormalig medebestuurder geen belangrijke oorzaak is van het faillissement, hoeft het hof 's-Hertogenbosch dat niet meer in zijn beoordeling te betrekken.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1099

Zaaknummer: 19/05871

Rechters: M.V. Polak, T.H. Tanja-van den Broek, M.J. Kroeze, F.J.P. Lock en A.E.B. ter Heide

Advocaten: B.I. Kraaiapoel, D.M. de Knijff en M.S. van der Keur

Wetsartikelen: 2:248 BW en 2:10 BW

RECHTSPRAAK

Verdonk q.q./X c.s.

Een vennootschap heeft via haar accountant haar schuldeisers aangeschreven met de mededeling dat zij in financieel zwaar weer verkeert en hen verzocht mee te werken aan een schuldsanering. Meerdere schuldeisers hebben in dat kader hun vordering overgedragen aan (uiteindelijk) een zustervenootschap van de vennootschap voor 20% van de nominale waarde. De zustervenootschap heeft de vorderingen voor het volledige bedrag verrekend met een schuld die zij had aan de vennootschap. De vennootschap gaat uiteindelijk failliet. Op vordering van de curator oordeelt de rechtbank dat de (indirect) bestuurders aansprakelijk zijn op grond van artikel 2:9 jo. 2:11 BW, omdat zij het voordeel van de schuldsanering niet ten gunste van de vennootschap hebben gebracht.

Eind 2015 heeft Repa Concrete B.V. ('Repa') via haar accountant al haar schuldeisers aangeschreven met het bericht dat zij in zwaar weer verkeert, maar dat een derde bereid is om de vorderingen van de schuldeisers over te nemen tegen betaling van 20% van hun vordering. De derde is een zustervenootschap van Repa ('Z').

(Slechts) vijf schuldeisers zijn op het aanbod ingegaan. Zij hebben hun vorderingen op Repa in de loop van 2016 tegen ontvangst van 20% van de nominale waarde overgedragen aan Z. Z heeft deze vorderingen vervolgens voor 100% van de nominale waarde verrekend met haar schuld aan Repa. Deze schuld houdt verband met leveringen aan haar van door Repa gefabriceerde producten. Z heeft daarnaast nog verschillende andere crediteuren van Repa (volledig) betaald en haar vordering uit dien hoofde verrekend. In totaal heeft Z € 198.000 verrekend.

In 2017 faillieert Repa. De curator stelt de (indirect en direct) bestuurder van Repa – tevens de bestuurder van Z – aansprakelijk krachtens artikel 2:9 BW jo. 2:11 BW. In een separate, maar administratief gevoegde procedure stelt hij jegens Z dat zij ingevolge artikel 54 Fw niet

verrekeningsbevoegd was. De rechtbank wijst beide vorderingen grotendeels toe.

De procedure tegen de bestuurder (art. 2:9 jo. 2:11 BW) (ECLI:NL:RBNNE:2021:2594)

Het verwijt aan de bestuurder is dat zij het voordeel, dat vijf van de schuldeisers van Repa bereid waren om genoeg te nemen met gedeeltelijke betaling, niet ten gunste van Repa heeft gerealiseerd, maar dit ten gunste van Z heeft laten komen. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de bestuurder van Repa daarmee haar taak onbehoorlijk vervuld en treft haar hiervan een ernstig verwijt. De rechtbank benoemt in dit verband ook dat de schuldeisers de bedoeling hadden, en dat aan hen was bericht, dat het voordeel ten gunste van Repa kwam. Volgens de rechtbank kan in het midden blijven of de financiële positie van Repa ten tijde van de overname van de vorderingen inmiddels verbeterd was, omdat er geen enkele rechtvaardiging was om het voor Repa bestemde voordeel aan haar te onthouden.

In het kader van de schadevaststelling had de bestuurder nog gesteld dat de vermogenspositie van Repa door het opkopen van de vorderingen en de verrekening niet was gewijzigd. Dat er geen sprake is van schade wijst de rechtbank echter van de hand, omdat schade niet alleen kan bestaan uit het toebrengen van een nadeel maar ook uit het onthouden van een voordeel. De rechtbank stelt de schade vast op 80% van de vijf bewuste vorderingen. Dat is het voordeel dat de bestuurder aan Repa heeft onthouden door haar niet van de sanering van haar schulden te laten profiteren.

De procedure tegen Z (art. 54 Fw) (ECLI:NL:RBNNE:2021:2595)

Een derde die voor de faillietverklaring een schuld aan of vordering op de gefailleerde heeft overgenomen, is krachtens artikel 54 Fw niet bevoegd tot verrekening indien hij bij de overneming niet te goeder trouw was. De rechtbank overweegt dat degene die de vordering overneemt volgens vaste rechtspraak niet te goeder trouw is, indien hij op het moment van de overname wist dat de latere gefailleerde in een zodanige toestand verkeerde dat zijn faillissement was te verwachten. De omstandigheid dat het faillissement na de overneming nog geruime tijd uitblijft, sluit niet uit dat hiervan sprake is (HR 17 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU6552).

De rechtbank oordeelt dat Z ten tijde van de overname niet te goeder trouw was. Zij leidt dit af uit de omstandigheden waarin Repa verkeerde. Tussen partijen was niet in geschil dat Repa en Z dezelfde bestuurder hadden en dat Z volledig op de hoogte was van de financiële situatie van Repa.

Z voerde nog aan dat het verrekeningsverbod van artikel 54 Fw alleen van toepassing is voor zover andere schuldeisers worden benadeeld. Onder verwijzing naar HR 23 november

2018, ECLI:NL:HR:2018:2189 verwerpt de rechtbank dat verweer. Het verrekeningsverbod beoogt te voorkomen dat iemand onrechtvaardig bevoordeeld wordt boven andere schuldeisers. Het verbod is volgens de rechtbank ook van toepassing indien niet is vastgesteld dat andere schuldeisers benadeeld worden. Vanwege die ratio is er bovendien geen grond om het verbod niet van toepassing te achten in concernverhoudingen, zoals Z betoogde. De rechtbank wijst daarom ook de vordering tegen Z, tot betaling van het onbevoegd verrekende bedrag van € 198.000, toe.

J.H.M. van de Wiel, juli 2021

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2021:2594

Zaaknummer: C/17/166106 / HA ZA 19-68 en C/17/166108 / HA ZA 19-69

Rechters: J.E. Biesma, A.A.J. Smelt en H.K. Scholtens

Advocaten: R.M. Goudberg en J.M. van Rongen

Wetsartikelen: 2:9 BW, 2:11 BW en 54 Fw

RECHTSPRAAK

Bestuurder/Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg - Aansprakelijkstelling gewezen bestuurder voor niet afgedragen pensioenpremies

In deze procedure stelt een pensioenfonds de bestuurder van een expeditiebedrijf aansprakelijk voor de gedurende de bestuursperiode door het bedrijf niet aan het pensioenfonds afgedragen pensioenpremies. De kantonrechter heeft de vordering in eerste instantie toegewezen. In hoger beroep oordeelt het hof dat de bestuurder niet aansprakelijk is voor de niet afgedragen pensioenpremies tijdens zijn bestuursperiode op grond van artikel 23 Wet Bpf omdat de driejaarstermijn van dit artikel buiten de bestuursperiode van de bestuurder valt. De bestuurder is voorts niet aansprakelijk op grond van onrechtmatige daad, omdat niet is voldaan aan de stelplicht.

In deze procedure houdt Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg ('het pensioenfonds') de bestuurder van het Expeditiebedrijf ('de bestuurder') aansprakelijk voor de gedurende de bestuursperiode van de bestuurder door het Expeditiebedrijf niet aan het pensioenfonds afgedragen pensioenpremies. Het pensioenfonds is een bedrijfstakpensioenfonds in de zin van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 ('Wet Bpf'). De bestuurder was samen met zijn broer bestuurder van het Expeditiebedrijf van 1 januari 1988 tot 31 december 2009 ('de bestuursperiode'), waarna het bedrijf door de broer en neef van de bestuurder is voortgezet.

Het Expeditiebedrijf viel onder de werkingssfeer van het pensioenfonds gedurende de bestuursperiode. Het Expeditiebedrijf was gehouden tot betaling van premies voor zijn werknemers. Over de periode 2006-2009 heeft het Expeditiebedrijf in 2014 een overzicht verstrekt met overwerkuren. Naar aanleiding daarvan heeft het pensioenfonds pensioenpremie nageheven over 2006-2009 en het Expeditiebedrijf heeft die naheffing

bestreden. Het pensioenfonds heeft de bestuurder (en zijn broer) in 2018 hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de door het Expeditiebedrijf niet afgedragen pensioenpremies over 2006-2008 op grond van artikel 23 Wet Bpf. De kantonrechter heeft geoordeeld dat de bestuurder onrechtmatig heeft gehandeld jegens het pensioenfonds en dat hem een persoonlijk ernstig verwijt treft, zodat hij aansprakelijk kan worden gehouden op grond van onrechtmatige daad. De aansprakelijkheid wordt niet gebaseerd op artikel 23 Wet Bpf, omdat de bestuurder in de drie jaar voor de naheffing geen bestuurder was van het Expeditiebedrijf. De bestuurder gaat in hoger beroep.

In hoger beroep gaat het hof in op de reikwijdte van artikel 23 Wet Bpf. Het hof overweegt dat dit artikel bepaalt dat bestuurders van een premieplichtige onderneming, onder de in dat artikel verder genoemde voorwaarden, hoofdelijk aansprakelijk zijn voor premieschulden van die onderneming. Het derde en het vierde lid bepalen dat de bestuurder aansprakelijk is, indien het niet betalen van de bijdragen het gevolg is van aan hem te wijten kennelijk onbehoorlijk bestuur in de periode van drie jaar voorafgaande aan het tijdstip van de mededeling van betalingsonmacht door het premieplichtige bedrijf (lid 3) dan wel het tijdstip dat die mededeling had moeten zijn gedaan (lid 4). Het oordeel van de kantonrechter dat geen mededeling van betalingsonmacht is gedaan en uiterlijk had moeten zijn gedaan op 13 juni 2014 wordt in hoger beroep niet betwist, zodat de driejaarstermijn ziet op de periode 13 juni 2011-13 juni 2014. Dit valt buiten de bestuursperiode.

Het hof verwerpt voorts het standpunt van het pensioenfonds dat een gewezen bestuurder op grond van artikel 23 Wet Bpf altijd aansprakelijk is voor materieel tijdens de periode van zijn bestuur niet of te weinig afgedragen pensioenpremies en dat een bestuurder niet aan die aansprakelijkheid kan ontkomen door ontslag te nemen. Uit de tekst en de ontstaansgeschiedenis blijkt niet dat bedoeld is dat voor de gewezen bestuurder aan de driejaarstermijn in artikel 23 vierde lid Wet Bpf geen betekenis toekomt en de gewezen bestuurder te allen tijde jegens een pensioenfonds aansprakelijk zou zijn voor tijdens zijn bestuurschap te weinig afgedragen pensioenpremies op grond van het bewijsvermoeden dat ten gunste van een pensioenfonds in artikel 23 Wet Bpf is opgenomen.

Het hof gaat ook in op aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad. Onder verwijzing naar vaste jurisprudentie van de Hoge Raad legt het hof de maatstaf voor het aannemen van dergelijke bestuurdersaansprakelijkheid uit. Toetsing aan die maatstaf leidt tot het oordeel dat de bestuurder geen persoonlijk ernstig verwijt kan worden gemaakt, zodat geen sprake is van een onrechtmatige daad jegens het pensioenfonds.

D.R.C. Smit, juli 2021

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:6375

Zaaknummer: 200.271.806/01

Rechters: J.H. Kuiper, I. Tubben en J. Smit

Advocaten: R.S. van der Spek en E. Bakhuis

Wetsartikelen: Art. 23 Wet Bpf en Art. 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Spreksel q.q./Offimac c.s.

Het hof wijst de vorderingen van de curator tegen Belgische indirecte bestuurders van een failliete vennootschap af. Artikel 2:11 BW werkt niet in de relatie tussen een Belgische vennootschap-bestuurder en haar Belgische bestuurder(s). Het doen van selectieve betalingen aan dan wel wegsluizen van activa naar gelieerde vennootschappen komt ook niet vast te staan.

Het Belgische Offimac N.V. is enig aandeelhouder en enig bestuurder van het Nederlandse Softmaxx B.V. De heer X is samen met de Belgische vennootschap The CC Group BVBA aandeelhouder en bestuurder van Offimac. Softmaxx ontplooit de activiteiten van Offimac in Nederland. De samenwerking tussen Softmaxx en Offimac is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Softmaxx is op 7 juni 2016 op eigen aanvraag in staat van faillissement verklaard. Kort daarna stelt de curator van Softmaxx zowel Offimac als The CC Group en de heer X hoofdelijk aansprakelijk voor het volledige boedeltekort en start een procedure.

De rechtbank wijst alle vorderingen van de curator af. De curator gaat in hoger beroep. Het hof oordeelt eerst over de bevoegdheid en het toepasselijke recht en gaat vervolgens inhoudelijk op de vorderingen van de curator in.

Offimac, The CC Group en bestuurder X zijn gevestigd respectievelijk woonachtig in België. Het hof oordeelt in navolging van de rechtbank dat de Nederlandse rechter bevoegd is en dat Nederlands recht van toepassing is op het geschil. Dat geldt echter niet voor de vorderingen op de bestuurders van Offimac, waarop Belgisch recht van toepassing is. Het hof verwijst daarbij naar de arresten HR 18 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP1408, NJ 2011/132 (*D Group/Schreurs q.q.*) en HR 21 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA3958, JOR 2013/238 (*MyGuide*). De vorderingen van de curator stuiten hier in zoverre op af. De uitspraak laat nog eens zien hoe lastig het is om achterliggende bestuurders aan te spreken indien een buitenlandse vennootschap wordt tussengeschoven. Natuurlijke personen kunnen zich op die wijze tamelijk eenvoudig aan

bestuurdersaansprakelijkheid onttrekken, terwijl artikel 2:11 BW dat nu juist beoogt te voorkomen. De werking van deze bepaling beperkt zich echter tot Nederlandse vennootschappen. In dit kader zij verwezen naar de noot van Verhagen onder eerdergenoemd *MyGuide*-arrest. Overigens volgt uit het vervolg van de uitspraak dat onverkorte toepassing van artikel 2:11 BW de curator in de onderhavige zaak ook niet zou baten. Het hof wijst de vorderingen tegen Offimac – ten aanzien van die vennootschap heeft artikel 2:11 BW wel werking – namelijk op inhoudelijke gronden af (waarover hierna).

De curator probeert nog om artikel 2:11 BW heen te werken door te stellen dat bestuurder X feitelijk bestuurder was van X. Het hof oordeelt dat de curator deze stelling onvoldoende heeft onderbouwd en wijst de vordering af. Zoals gezegd stranden de vorderingen tegen Offimac op inhoudelijke gronden. De curator legt aan zijn vorderingen ten grondslag dat 'de bestuurders' (lees: Offimac) aansprakelijk zijn vanwege het doen van selectieve betalingen aan gelieerde vennootschappen, het wegsluizen van activa naar gelieerde vennootschappen en het ten onrechte aanvragen van haar faillissement. Hij beroept zich op de artikelen 2:248, 2:9 en 6:162 BW.

In hoger beroep komt vast te staan dat Softmaxx in de periode voor het faillissement ook andere dan gelieerde schuldeisers heeft voldaan. Verder komt vast te staan dat er ten tijde van de faillissementsaanvraag maar twee mogelijk onbetaalde schuldeisers waren. Daarbij werd één vordering gemotiveerd door Offimac betwist en had Offimac zich garant gesteld voor betaling van de andere vordering. Voorts heeft Offimac na het faillissement van Softmaxx bewerkstelligd dat verplichtingen uit (vooruitbetaalde) jaarcontracten met afnemers zo veel mogelijk werden nagekomen. Onder die omstandigheden kan volgens het hof geen sprake zijn van aansprakelijkheid op de door de curator aangevoerde gronden. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank onder aanvulling van gronden.

S.W.M. Kessels, juli 2021

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:1935

Zaaknummer: 200.268.343_01

Rechters: H.A.G. Fikkers, E.A.M. van Oorschot en C.W.T. Vriezen

Advocaten: J.A. Koster en W.B.M. Vondenhoff

Wetsartikelen: 2:11 BW, 2:9 BW, 2:248 BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Bestuurders VRT/Davids q.q.

Het voortzetten van de onderneming met onvoldoende perspectief, onder andere door marktomstandigheden en door beperkte financieringsmogelijkheden wegens de vennootschapsstructuur, leidt tot aansprakelijkheid op de voet van artikel 2:248 BW jo. artikel 2:11 BW.

In deze zaak gaat het om de aansprakelijkheid van de (middellijk) bestuurders van een gefailleerde vennootschap ('VRT') die een transportonderneming dreef. In eerste aanleg heeft de rechtbank tot aansprakelijkheid van de bestuurders op de voet van artikel 2:248 BW (jo. art. 2:11 BW) geconcludeerd. Van dit vonnis zijn de bestuurders in hoger beroep gekomen.

Het hof verwerpt de grieven van de bestuurders tegen het vonnis van de rechtbank. Dragend voor de aansprakelijkheid van de bestuurders zijn met name (1) het gegeven dat de onderneming eind 2010 verlieslatend was en (2) niettemin in juli 2011 zodanig werd ge(her)structureerd dat de mogelijkheden voor verdere financiering werden beperkt. Bij die herstructurering bleven waardevolle onroerende zaken achter in andere vennootschappen (of werden daarin ondergebracht), terwijl de vennootschap wel hoofdelijk aansprakelijk werd voor de schulden aan de bank. Zulks terwijl er, aldus de curator, geen andere noemenswaardige vermogensbestanddelen resteerden die als zekerheid voor aanvullende financiering konden dienen. Hierdoor, en ook door de marktomstandigheden (onder meer het wegvallen van een belangrijke klant) bestond onvoldoende perspectief op een verantwoorde voortzetting van de onderneming. Het voortzetten van de onderneming van VRT wordt door het hof daarom als kennelijk onbehoorlijk bestuur aangemerkt.

Dit onbehoorlijk bestuur is voorts, zo oordeelt het hof, een belangrijke oorzaak van het faillissement van VRT. Dat het faillissement ook andere belangrijke oorzaken kent, zoals de gestelde crisis in de sector, doet daaraan niet af, nu artikel 2:248 lid 1 BW niet vereist dat het kennelijk onbehoorlijk bestuur de enige oorzaak van het faillissement is. De beroepen op disculpatie van de verschillende (indirect) bestuurders falen voorts. Over het beroep op matiging van de aansprakelijkheid (vgl. art. 2:248 lid 4 BW) zal later in de

schadestaatprocedure moeten worden geoordeeld.

O. Oost, juli 2021

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:6157

Zaaknummer: 200.244.225/01 en 200.245.568/01

Rechters: J. Smit, G. van Rijssen en A.L. Goederee

Advocaten: D.Th.J. van der Klei, I.M.C.A. Reinders Folmer en R.J. Bakker

Wetsartikelen: 2:248 BW en 2:11 BW

RECHTSPRAAK

Bestuurder voldoet niet aan boekhoudplicht en is op grond van artikel 2:248 BW aansprakelijk jegens de boedel

De administratie van een failliete bv voldoet niet aan de eisen die artikel 2:10 BW daaraan stelt, omdat de administratie geen verklaring biedt voor onttrekkingen in contanten door de bestuurder. Het hof bekrachtigt de vonnissen van de rechtbank dat de bestuurder aansprakelijk is op grond van artikel 2:248 BW.

Dit arrest van het hof Amsterdam ziet op aansprakelijkheid op grond van artikel 2:248 BW. De curator stelt zich op het standpunt dat de administratie van de failliete vennootschap niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Uit de administratie blijkt dat in grofweg het jaar voorafgaand aan het faillissement een aantal contante geldopnamen en -stortingen is gedaan. Aanvankelijk reageert de bestuurder van de failliet niet op verzoeken van de curator tot het verschaffen van informatie met betrekking tot de opnamen.

Vervolgens maakt de curator aanspraak op betaling van de contante onttrekkingen minus de stortingen, vermeerderd met een rekening-courantschuld van de bestuurder en verminderd met loon dat aan de bestuurder verschuldigd was. In reactie hierop geeft de bestuurder aan dat de contante opnamen grotendeels zouden zijn gebruikt voor betaling van Poolse monteurs en dat hij hooguit een aantal keer een bedrag van € 20 heeft onttrokken.

De curator neemt geen genoegen met deze verklaring en vordert in rechte betaling. Hij kiest ervoor zijn vordering te baseren op artikel 2:248 BW. Hij stelt zich op het standpunt dat de administratie niet voldoet aan de daaraan op grond van artikel 2:10 BW te stellen eisen, omdat deze geen verklaring biedt voor de contante onttrekkingen. Opmerkelijk is dat de curator betaling vordert van het onttrokken bedrag en niet van het boedeltekort. Ter zitting in eerste aanleg beperkt de curator zijn vordering expliciet tot € 25.000, waardoor de procedure behandeld wordt bij de sector kanton. De kantonrechter wijst de vordering van de curator toe.

De bestuurder komt in hoger beroep en richt twee grieven tegen het oordeel van de kantonrechter. Met zijn eerste grief bestrijdt hij het oordeel van de kantonrechter dat de

administratie ontoereikend is. Aan de hand van een overzicht van de kosten voor montagewerkzaamheden probeert de bestuurder het bedrag dat aan monteurs zou zijn betaald te reconstrueren. Het hof gaat hier niet in mee.

Met zijn tweede grief doet hij een poging 'het vermoeden' van artikel 2:248 lid 2 BW, dat hij zijn taak onbehoorlijk heeft vervuld, te ontzenuwen. Volgens de bestuurder zou de werkelijke oorzaak van het faillissement zijn gelegen in een verplichting tot betaling van achterstallig loon aan een werknemer. De vaststelling dat niet voldaan is aan de administratieplicht leidt echter niet tot een weerlegbaar vermoeden dat sprake is van onbehoorlijk bestuur. Indien niet aan de administratieplicht of deponeringsplicht is voldaan, staat onbehoorlijk bestuur onweerlegbaar vast.

Ook voor zover met de grief beoogd wordt het vermoeden te ontzenuwen dat onbehoorlijk bestuur een belangrijke oorzaak is van het faillissement slaagt zij niet volgens het hof. Volgens het hof is niet uitgesloten dat juist de gebrekkige administratie heeft geleid tot het ontstaan van de loonachterstand – de gestelde directe oorzaak van het faillissement. Het vermoeden dat een gebrekkige administratie een belangrijke oorzaak van het faillissement is geweest kan daarom niet worden ontzenuwd door te wijzen op de loonachterstand.

J.F. Fliek, juli 2021

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 08-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1741

Zaaknummer: 200.256.419/01 en 6493767\CV EXPL 17-8608

Rechters: M.M. Korsten-Krijnen, W.A.H. Melissen en J.M. de Jongh

Advocaten: K.G.O. Afriyieh en A.H.J. Dunselman

Wetsartikelen: 2:248 BW en 2:10 BW

RECHTSPRAAK

Heropening vereffening Daalimpex

De rechtbank heropent de vereffening van Daalimpex Vastgoed B.V. De curatoren hebben bij de afwikkeling van het faillissement een bedrag van ongeveer € 50.000 op de boedelrekening over het hoofd gezien, vermoedelijk omdat het faillissement samen met dat van een groot aantal groepsvennootschappen is afgewikkeld.

Daalimpex Vastgoed B.V. ('Daalimpex') is na een faillissement opgehouden te bestaan, kennelijk doordat het faillissement is opgeheven bij gebrek aan baten. De voormalig curatoren verzoeken op grond van artikel 2:23c BW de vereffening te heropenen, omdat ongeveer € 50.000 op de boedelrekening over het hoofd is gezien, vermoedelijk omdat het faillissement samen met dat van een groot aantal groepsvennootschappen is afgewikkeld.

De rechtbank heeft verzoekers gewezen op een uitspraak van het hof Amsterdam van 3 november 2020 (ECLI:NL:GHAMS:2020:3004), waarin is geoordeeld dat heropening van de vereffening niet op zijn plaats is als toch van het bestaan van een bate blijkt. Verzoekers menen dat deze situatie anders is, omdat hier geen sprake is van turboliquidatie, maar omdat de vennootschap is ontbonden door een beschikking van de rechtbank. Verzoekers verwijzen naar een uitspraak van de rechtbank Den Haag van 2 juli 2020 (ECLI:NL:RBDHA:2020:5992), waarin een verzoek op gelijke gronden is toegewezen.

Vanwege de toelichting van verzoekers en de rechtszekerheid, nu in het handelsregister is ingeschreven en aan schuldeisers is meegedeeld dat Daalimpex is ontbonden, heropent de rechtbank de vereffening. Mr. Tekstra wordt, zoals verzocht, benoemd tot vereffenaar. Mr. Dijk wordt op grond van artikel 2:23a lid 3 BW (in de uitspraak is per abuis art. 2:23c lid 3 BW opgenomen) benoemd tot rechter-commissaris.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 15-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:5820

Zaaknummer: C/15/313544 / HA RK 21-31

Rechters: A.E. Merkus

Advocaten: M.P. Doorten

Wetsartikelen: 2:23c BW

RECHTSPRAAK

Heropening vereffening coöperatie

De vereffening van een coöperatie wordt heropend, zodat de curator van een failliete vennootschap de coöperatie in rechte kan betrekken in het kader van een paulianaprocedure.

Een failliete vennootschap en een ontbonden coöperatie maakten deel uit van een groep van vennootschappen die investeerde in de ontwikkeling van nieuwe medicijnen. Het hoofd van de groep trok kapitaal aan van internationale investeerders en hevelde dat kapitaal over naar de coöperatie. De coöperatie hevelde dit kapitaal op haar beurt weer over naar de failliete vennootschap, die dit investeerde in dochtervennootschappen. In 2014 is een Debt Push Down Agreement ('DPD') opgesteld, op basis waarvan een vordering van de failliete vennootschap van bijna USD 16 miljoen op het hoofd van de groep teniet ging. Dit werd gerealiseerd door de schuld via de coöperatie over te dragen aan de failliete vennootschap. Ook werden schulden van het hoofd van de groep aan derden van ongeveer USD 6,5 miljoen via de coöperatie overgedragen aan de failliete vennootschap.

De curator heeft de rechtshandelingen in het kader van de debt push down en betalingen van managementfee door de failliete vennootschap aan de coöperatie vernietigd op grond van pauliana. De curator verzoekt de vereffening van de inmiddels ontbonden coöperatie te heropenen, omdat hij een verklaring voor recht wil vorderen dat de rechtshandelingen rechtsgeldig zijn vernietigd op grond van pauliana. Op grond van artikel 3:51 lid 2 BW moet hij allen die bij de rechthandeling zijn betrokken in rechte betrekken. De coöperatie kan alleen in rechte worden betrokken als zij herleeft. De curator meent dat reeds om deze reden de vereffening moet worden heropend. Daarnaast heeft de coöperatie baten, omdat de voormalig bestuurders aansprakelijk gesteld kunnen worden omdat zij hebben meegewerkt aan de paulianeuze transacties. Ook heeft de coöperatie vorderingen op het hoofd van de groep in verband met de vernietigde DPD.

De rechtbank oordeelt dat heropening van de vereffening met analoge toepassing van artikel 2:23c lid 1 BW kan worden bevolen als het herleven van de rechtspersoon nodig is om bepaalde rechthandelingen uit te voeren. De curator heeft hier belang bij, omdat de boedel een

aanzienlijke vordering heeft op het hoofd van de groep als terecht een beroep is gedaan op pauliana. De curator heeft daarnaast voldoende onderbouwd gesteld dat de coöperatie een vordering heeft op haar voormalig bestuurders uit hoofde van bestuurdersaansprakelijkheid. De te benoemen vereffenaar kan onderzoeken of de bestuurders daadwerkelijk aansprakelijk gesteld kunnen worden.

De rechtbank heropent de vereffening van het vermogen van de coöperatie en benoemt mr. Vos, advocaat te Amsterdam, tot vereffenaar.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 08-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:3227

Zaaknummer: C/13/696026 HA RK 21-15

Rechters: S.P. Pompe

Advocaten: L.M. Noordzij en L.A. Groen

Wetsartikelen: 2:23c BW, 42 Fw en 3:51 lid 2 BW

RECHTSPRAAK

Heijkoop Kraanverhuur/Schotte c.s.

Een crediteur stelt (indirect) bestuurders en een zustermaatschappij aansprakelijk. De rechtbank oordeelt dat de onderneming niet is overgenomen, zodat van vereenzelviging geen sprake is. Ook zijn de bestuurders niet aansprakelijk, omdat de financiële problemen en een conflict met een opdrachtgever pas ontstonden na het sluiten van de overeenkomst.

In deze procedure worden de (indirect) bestuurders en een zustermaatschappij van VV Demolition B.V. ('Demolition') aansprakelijk gesteld. Tot 2 december 2019 had Demolition als naam Schotte B.V. Deze naam is op dezelfde datum gegeven aan een vennootschap die tot die tijd Schotte Exploitatie Nieuwerkerk B.V. heette. Schotte Verhuur Nieuwerkerk B.V. ('Schotte Verhuur') is bestuurder van Demolition en Schotte. Zowel Schotte, Schotte Verhuur als de natuurlijk persoon die tot maart 2021 bestuurder was van Schotte ('Schotte c.s.') worden aangesproken door Heijkoop Kraanverhuur B.V. ('Heijkoop').

Heijkoop heeft vanaf november 2018 een torenkraan verhuurd aan Demolition voor de sloop van een kolencentrale voor Engie. Tussen 1 oktober 2019 en 16 januari 2020 heeft Heijkoop facturen van bijna € 150.000 inclusief btw gestuurd voor de huur van de kraan vanaf september 2019. Deze facturen zijn niet voldaan. In november 2019 heeft een dodelijk ongeval plaatsgevonden op het werk, waarna het werk is stilgelegd en het terrein is afgesloten. Op 3 maart 2020 is Demolition failliet verklaard (volgens de uitspraak van de rechtbank op 4 maart 2020, maar die datum is onjuist).

Heijkoop stelt dat Schotte de onderneming van Demolition heeft voortgezet. Schotte kan daarom vereenzelvigd worden met Demolition. De (indirect) bestuurders zijn aansprakelijk omdat ze bij het aangaan van de overeenkomst wisten of redelijkerwijs moesten begrijpen dat Demolition niet aan haar verplichtingen kon voldoen en geen verhaal zou bieden voor de schade. Schotte en de bestuurders voeren verweer.

De rechtbank oordeelt dat vereenzelviging niet aangenomen kan worden. Schotte c.s. heeft

onvoldoende betwist gesteld dat de naamswijziging is doorgevoerd om de goede bedrijfsnaam van Schotte veilig te stellen met het oog op een conflict dat speelde tussen Demolition en Engie. Demolition heeft geen personeel en materialen van Demolition overgenomen en de onderneming voortgezet.

De bestuurders zijn naar het oordeel van de rechtbank ook niet aansprakelijk. Tot en met augustus 2019 zijn de facturen van Heijkoop betaald. Bij het aangaan van de overeenkomst in 2018 waren er nog geen financiële problemen. Heijkoop wijst op een e-mail over financiële problemen die op 28 januari 2020 naar het personeel van Demolition is gestuurd, maar die e-mail dateert van anderhalf jaar na het sluiten van de overeenkomst.

Heijkoop heeft verder gesteld dat Demolition de overeenkomst heeft gesloten ondanks een geschil met Engie, in verband waarmee Engie een bankgarantie van € 1 miljoen heeft getrokken. Deze stelling van Heijkoop gaat niet op, omdat het conflict pas in de loop van 2019 is ontstaan en het er begin december 2019 nog naar uitzag dat het conflict zou worden opgelost. De rechtbank wijst de vorderingen van Heijkoop af.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 30-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:6669

Zaaknummer: C/10/603242 / HA ZA 20-825

Rechters: B. van Velzen

Advocaten: S.K. Tuithof, Chr. Groenewoud en J.J. Dekker

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Holding Maasplassen/Vereffenaar Aqua Terra

Een door de rechtbank benoemde vereffenaar is autonoom in de uitoefening van zijn taak. Hij is niet gebonden aan de aanwijzingen van andere organen van de vennootschap. Hij mag zich als advocaat stellen en kan een vordering die tegen de vennootschap is ingesteld (deels) erkennen.

Holding Maasplassen B.V. ('Holding Maasplassen') is enig aandeelhouder van Aqua Terra B.V. ('Aqua Terra'). Bestuurder A en B zijn bestuurder van beide vennootschappen. In december 2017 is Aqua Terra opgehouden te bestaan. Op verzoek van de heer 1 en 2 is de vereffening van Aqua Terra medio 2019 heropend. De rechtbank heeft een advocaat benoemd tot vereffenaar.

De heer 1 en 2 hebben onder meer Aqua Terra aansprakelijk gesteld voor bijna € 5 miljoen. De vereffenaar heeft zich als advocaat voor Aqua Terra gesteld, de vordering voor ruim € 1,3 miljoen erkend en Holding Maasplassen en bestuurder A en B in vrijwaring opgeroepen. De rechtbank Limburg heeft het verzoek van Holding Maasplassen en bestuurder A en B tot ontslag dan wel schorsing van de vereffenaar afgewezen.

In deze kortgedingprocedure vordert Holding Maasplassen onder meer dat de vereffenaar wordt geboden zich terug te trekken als advocaat van Aqua Terra. De voorzieningenrechter wijst de vorderingen van Holding Maasplassen af. Een door de rechtbank benoemde vereffenaar moet het doel van de vereffening, dat in de eerste plaats voldoening van schuldeisers is, nastreven. Hij is autonoom in de uitoefening van zijn taak en niet gebonden aan aanwijzingen van andere organen van de vennootschap. De vereffenaar kan zelf beslissen om al dan niet verweer te voeren in een procedure die tegen de vennootschap wordt gevoerd. Hij heeft daarvoor geen toestemming nodig van de algemene vergadering of het bestuur.

Een vereffenaar mag zich ook als advocaat stellen in een dergelijke procedure. Dat de vereffenaar de vordering deels erkent, betekent niet dat hij zijn taak niet naar behoren uitvoert. Er is geen rechtsregel die stelt dat een advocaat zijn taak alleen naar behoren uitoefent als een vordering wordt betwist. De vraag of de gedragsregels voor de advocatuur

zijn geschonden, is voor de beoordeling van de vordering niet relevant en kan aan de orde komen in een tuchtrechtelijke procedure.

Tot slot overweegt de voorzieningenrechter nog dat Holding Maasplassen voldoende voor haar eigen belangen kan opkomen. De Holding, ook gedaagde in de procedure, is in vrijwaring opgeroepen en kan zich voegen aan de zijde van Aqua Terra om de gepretendeerde vordering van de heer 1 en 2 te bestrijden.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 10-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:3684

Zaaknummer: C/05/387031 / KG ZA 21-134

Rechters: R.J.B. Boonekamp

Advocaten: A.P. Macro

Wetsartikelen: 2:23c BW

RECHTSPRAAK

Stichting Naleving Cao voor Uitzendkrachten/Bestuurders Labor Services - Geen bestuurdersaansprakelijkheid na turboliquidatie

Er is geen sprake van betalingsonwil, maar van betalingsonmacht. Slechts onder zeer bijzondere omstandigheden is sprake van onzorgvuldig handelen als geen financiering wordt aangetrokken om schulden te voldoen. Van dergelijke bijzondere omstandigheden is niet gebleken.

De (indirect) bestuurders van Labor Services B.V. worden aangesproken door de Stichting Naleving Cao voor Uitzendkrachten ('SNCU'). In november 2017 heeft SNCU aan Labor Services laten weten onderzoek te doen naar de naleving van de Cao voor Uitzendkrachten. Nadat de benadeling eerder was geschat op € 36.000, is de benadeling naar aanleiding van een tegenberekening van Labor Services in januari 2019 geschat op ongeveer € 30.000.

Nadat Labor Services in gebreke is gebleven om aan de nabetalingsverplichting te voldoen, heeft SNCU op 20 januari 2020 schadevergoeding van ongeveer € 43.000 gevorderd. Ongeveer een week later, op 28 januari 2020, heeft Labor Services gevraagd om een gesprek met SNCU. Korte tijd later, op 19 februari 2020, is Labor Services ontbonden. Op 25 februari 2020 is in het handelsregister ingeschreven dat Labor Services is ontbonden en geen bekende baten heeft. Er heeft dus turboliquidatie plaatsgevonden.

SNCU meent dat de bestuurders van Labor Services aansprakelijk zijn, omdat sprake zou zijn van betalingsonwil. Volgens SNCU is Labor Services ten onrechte geturboliquideerd, omdat gedaagden Labor Services zonder vereffening hebben ontbonden, terwijl zij wisten van de vordering van SNCU. Ook is niet onderzocht of de vordering van SNCU gefinancierd kon worden met een lening van een bank of een groepsvennootschap.

Gedaagden voeren verweer. Naar hun mening was sprake van betalingsonmacht en niet van betalingsonwil. Concurrenten waren beter in staat buitenlandse werknemers te huisvesten. Hierdoor leed de vennootschap vanaf april 2019 verlies. In februari 2020 had de vennootschap

alleen nog maar schulden, zodat besloten is de activiteiten te beëindigen.

De rechtbank oordeelt dat de (indirect) bestuurders niet aansprakelijk zijn. Als een vennootschap geen baten heeft, mag zij zonder vereffening en zonder faillissementsaanvraag worden ontbonden. Dat Labor Services geen baten meer had op het moment van ontbinding, heeft SNCU niet weersproken. Hieraan doet niet af dat Labor Services in haar brief van 28 januari 2020 de suggestie heeft gewekt dat zij een regeling wilde treffen.

SNCU heeft gesteld dat Labor Services vanaf november 2017 rekening moest houden met een vordering van SNCU. Ter zitting heeft een inspecteur van SNCU echter gesteld dat Labor Services pas in oktober 2019, nadat de herberekening was goedgekeurd, rekening moest houden met een vordering. Daar gaat de rechtbank dan ook van uit. Vanaf oktober 2019 had de vennootschap onvoldoende middelen om de vordering van SNCU te voldoen. Slechts onder zeer bijzondere omstandigheden is sprake van onzorgvuldig handelen als geen financiering wordt aangetrokken om schulden te voldoen. Van dergelijke bijzondere omstandigheden is niet gebleken.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 02-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:3432

Zaaknummer: C/13/687172 / HA ZA 20-747

Rechters: J.M. van Hall

Advocaten: M.H.D. Vergouwen en V. Terlouw

Wetsartikelen: 6:162 BW en 2:19 lid 4 BW

RECHTSPRAAK

Legaat van aandelen, statutaire blokkeringsregeling niet van toepassing

Deze zaak betreft een geschil over de overdracht van aandelen aan een legataris. Erflater heeft bij testament door middel van een legaat zijn aandelen in een vennootschap toegekend aan zijn neef. De executeur in de nalatenschap is voornemens de aandelen aan de neef over te dragen. De broers van erflater en mede-aandeelhouders zijn het daar niet mee eens en menen dat de aandelen eerst aan hen moeten worden aangeboden. In geschil is welk artikel uit de statuten van de vennootschap van toepassing is in dit geval. De broers hebben conservatoir beslag tot levering gelegd en zij hebben de executeur en de erfgenaam gedagvaard. De neef heeft zich aan de zijde van de erfgenaam in de procedure gevoegd. De vordering in conventie wordt afgewezen. In reconventie wordt het beslag opgeheven en wordt bepaald dat de broers moeten gehengen en gedogen dat de aandelen aan de neef worden geleverd.

Erflater heeft zijn aandelen in een bv gelegateerd aan zijn neef. De broers van erflater zijn medeaandeelhouder in de bv en vorderen in kort geding dat de aandelen eerst aan hen worden aangeboden op grond van de statutaire blokkeringsregeling (art. 11 van de statuten). De executeur en de erfgenaam verweren zich met succes hiertegen.

De statuten kennen in artikel 12 een bijzondere aanbiedingsregeling voor het geval van overlijden. Deze regeling is volgens de kortgedingrechter van toepassing en resulteert erin dat de aandelen, vanwege het legaat aan de neef, niet aangeboden hoeven te worden. Uit de ruime statutaire formulering ‘in geval van overlijden’ en ‘indien ten gevolge van het overlijden’ volgt dat artikel 12 niet alleen van toepassing is bij verkrijging krachtens erfrecht onder algemene titel, maar ook onder bijzondere titel, zoals in geval van een legaat.

De broers moeten gehengen en gedogen dat de aandelen aan de neef worden geleverd. Hun conservatoir beslag op de aandelen wordt opgeheven, ook al is een bodemprocedure aanhangig. Door de aanbiedingsregeling in artikel 11 kunnen de aandelen niet zomaar buiten het bereik van de broers geraken.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 13-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2021:2943

Zaaknummer: C/o8/266202 / KG ZA 21-123

Rechters: A.M. Koene

Advocaten: J.W. de Groot, A. Schennink, R.G.J. de Haan, L.H.M. Suurd, S. de Kock van Leeuwen, J. van Calker en L. Veth

Wetsartikelen: 2:195 BW

RECHTSPRAAK

Delco enquête, tweede fase

OK; enquête. Vaststelling verantwoordelijken voor wanbeleid bij Delco. De OK kan ook de verantwoordelijkheid van individuele personen vaststellen. Door de Hoge Raad is in Text Lite reeds gesanctioneerd dat een enquête zich ook kan uitstrekken tot individuele personen die het orgaan uitmaken (HR 4 juni 1997, NJ 1997/671). Dat de vaststelling van verantwoordelijkheid in de zaak Text Lite plaatsvond in het kader van een oordeel over kostenverhaal, betekent niet dat dit niet kan als afzonderlijke vaststelling in een dictum (dus zonder vaststelling omtrent kostenverhaal), aldus de OK. Toets omtrent redelijkheid en in redelijkheid gemaakte kosten van verweer blijft bij OK-functionaris.

Delco Participation B.V. ('Delco') en diens 50%-aandeelhouder H.P.L. Metals B.V. ('HPL'), hebben een conflict met de andere 50%-aandeelhouder in het kapitaal van Delco, SVO Company B.V. ('SVO'). HPL en SVO zijn tevens de enig bestuurders van Delco en zij zijn gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd. [B] is enig bestuurder van HPL ('Bestuurder van HPL') en [A] is enig bestuurder van SVO ('Bestuurder van SVO'). De OK heeft in eerdere beschikkingen een onderzoek bevolen naar het beleid en de gang van zaken van Delco en bij wijze van onmiddellijke voorziening mr. E. Hammerstein benoemd tot bestuurder van Delco. Daarna zijn nog vele beschikkingen gewezen.

Voor deze uitspraak is van belang dat de OK bij beschikking van 22 april 2020 heeft bepaald dat het verslag van de door haar aangewezen onderzoeker met bijlagen ter inzage ligt voor belanghebbenden. Het deponeren van het onderzoeksverslag is vaak het startschot voor de tweede fases van de enquêteprocedure. Als uit het verslag blijkt van wanbeleid kunnen de eindvoorzieningen van artikel 2:356 BW worden getroffen. HPL verzoekt de OK om eindvoorzieningen, die erop neerkomen dat wanbeleid wordt vastgesteld, dat wordt vastgesteld dat SVO hiervoor verantwoordelijk is, dat SVO wordt ontslagen althans geschorst

als bestuurder, en dat Hammerstein (die nog altijd tijdelijk bestuurder is) voor drie jaar wordt benoemd tot bestuurder van Delco. Daarnaast doet HPL het verzoek SVO te veroordelen in de proceskosten. Delco verzoekt dezelfde voorzieningen (zij het iets specifiek geformuleerd) en daarnaast verzoekt Delco (vertegenwoordigd door Hammerstein) de OK te bepalen dat Hammerstein een bedrag in escrow kan plaatsen ten behoeve van verweer van Hammerstein tegen civielrechtelijke, tuchtrechtelijke en strafrechtelijke zaken. Delco verzoekt de OK tevens SVO te veroordelen in de kosten van het onderzoek (die neerkomen op een bedrag van € 180.000). Ook SVO doet verzoeken. Zij verzoekt de OK vast te stellen dat het onderzoeksverslag blijkt geeft van wanbeleid. Zij verzoekt daarbij (bewust) niet om de verantwoordelijke van het wanbeleid aan te wijzen. Voorts verzoekt SVO dat de OK HPL ontslaat als bestuurder en bepaalde besluiten vernietigt, althans schorst. SVO verzoekt niet Hammerstein als bestuurder te benoemen maar een (nieuwe) onafhankelijke commissaris voor de periode van twee jaar. SVO verzoekt de OK Delco te veroordelen in de proceskosten. HPL en Delco enerzijds en SVO anderzijds dienen vervolgens verweerschriften in waarin zij zich verzetten tegen de over en weer verzochte voorzieningen.

De OK

Wanbeleid

De OK overweegt allereerst dat de onderzoeker niet buiten zijn boekje is gegaan door ook omstandigheden van vóór de periode waarover onderzoek werd gedaan bij het onderzoek te betrekken. Deze waren immers relevant voor eventueel vast te stellen wanbeleid in die periode.

Vervolgens loopt de OK de verschillende in het onderzoeksverslag genoemde gebeurtenissen langs, om te bezien of er sprake is van wanbeleid. De OK concludeert ten aanzien van een aantal van deze omstandigheden dat deze op zichzelf bezien geen wanbeleid opleveren. Wel ziet de OK in de onderzoeksperiode een toenemend gebrek aan vertrouwen tussen beide bestuurders. Er was geen overeenstemming over het te volgen beleid, en van gezamenlijke besluitvorming was geen sprake meer. Het gebrek aan vertrouwen heeft uiteindelijk geleid tot een volledig disfunctioneren van het bestuur, waarbij beiden ook extern tegengestelde visies namens Delco hebben verwoord. Het disfunctioneren van het bestuur maakt dat sprake is geweest van wanbeleid.

Verantwoordelijk voor wanbeleid

Voor dit wanbeleid houdt de OK zowel de Bestuurder van SVO als de Bestuurder van HPL verantwoordelijk. De Bestuurder van SVO heeft een passieve houding aangenomen, en

onvoldoende actie genomen in het incasseren van vorderingen. De Bestuurder van HPL heeft een bijdrage geleverd aan de escalatie door zonder de Bestuurder van SVO daarin te kennen allerlei rechtshandelingen te verrichten en adviseurs in te schakelen. Bij voortdurend van hun onenigheid hadden partijen bijvoorbeeld op zoek kunnen gaan naar (al dan niet vrijblijvende) objectieve inbreng van een onafhankelijk adviseur. Een bijzonder verzoek van HPL en Delco is om de proceshouding van de Bestuurder van SVO (die in de eerste faseprocedure zou hebben geprobeerd de OK op het verkeerde been te zetten) te laten meewegen in het oordeel wie verantwoordelijk is voor het wanbeleid. De OK overweegt dat een sanctie op dergelijk gedrag moet worden gevonden in het procesrecht, maar niet kan bijdragen aan een oordeel over het ondernemerschap. Een ander bijzonder standpunt in dit kader is ingenomen door SVO en de Bestuurder van SVO. Zij menen dat voor een verzoek om vast te stellen dat een bepaalde partij verantwoordelijk is voor het wanbeleid, wettelijke grondslag ontbeert. De OK overweegt onder verwijzing naar de OGEM-beschikking (HR 10 januari 1990, NJ 1990/466, OGEM) dat het vaststellen van de verantwoordelijken voor mogelijk blijvend wanbeleid een van de doeleinden van het enquêterecht is. Door de Hoge Raad is in de zaak Text Lite reeds gesanctioneerd dat een enquête zich met het oog daarop ook kan uitstrekken tot individuele personen die het orgaan uitmaken (HR 4 juni 1997, NJ 1997/671). De OK kan dus ook de verantwoordelijkheid van individuele personen vaststellen. Dat de vaststelling van verantwoordelijkheid in de zaak Text Lite plaatsvond in het kader van een oordeel over kostenverhaal, betekent niet dat dit niet kan als afzonderlijke vaststelling in een dictum (dus zonder vaststelling omtrent kostenverhaal), aldus de OK.

Eindvoorzieningen

Hammerstein wordt bij wijze van eindvoorziening voor een periode van drie jaar als bestuurder benoemd. De bezwaren van SVO tegen Hammerstein maken niet dat de OK meent dat hij niet meer onafhankelijk kan opereren. Hammerstein mag een bedrag in escrow separeren voor een periode van hoogstens vijf jaar en drie maanden na zijn defungeren als bestuurder ten behoeve van redelijke en in redelijkheid te maken kosten van verweer. De Bestuurder van SVO heeft geen (inhoudelijk) bezwaar tegen deze voorziening, maar heeft de OK wel verzocht te verduidelijken op welke wijze (tussentijds of achteraf) de toetsing van de redelijkheid van de gemaakte kosten kan plaatsvinden. De OK laat dit echter over aan Hammerstein, en benadrukt dat als er een geschil ontstaat, de OK alsnog kan worden verzocht daarover uitspraak te doen.

Voor de over en weer verzochte ontslagen ziet de OK geen aanleiding. Beide bestuurders zijn verantwoordelijk voor het wanbeleid. In het licht van het uitgangspunt dat Delco een joint venture tussen HPL en SVO is, acht de OK ontslag van de bestuurder een te vergaande

maatregel. Beide bestuurders worden geschorst voor de duur van de benoeming van Hammerstein.

Een verzoek tot het vernietigen van besluiten wordt afgewezen, omdat het geen voorziening is die te maken heeft met de toestand van de rechtspersoon zoals deze blijkt uit het verslag. Bovendien is de vernietiging van de besluiten reeds in twee instanties afgewezen door de civiele rechter.

J. Wareman, augustus 2021

Instantie: Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1856

Zaaknummer: 200.279.897/01, 02 en 03 OK

Rechters: G.C. Makkink, A.M.L. Broekhuijsen-Molenaar, M.M.M. Tillema, P.G. Boumeester en M.J.R. Broekema

Advocaten: P.D. Olden, D.J.F.F.M. Duynstee, T. Drenth, W.H.A.M. van den Muijsenbergh, B. Verkerk en C. Spierings

Wetsartikelen: 2:356 BW

RECHTSPRAAK

Concernenquête i3 Holding B.V. en i3 Nederland B.V.

OK; enquête. Een middellijk meerderheidsaandeelhouder, tevens middellijk bestuurder, van een vennootschap wordt door de minderheidsaandeelhouders verweten dat hij met name zichzelf en zijn familie heeft bevoordeeld, ten nadele van de vennootschap. De OK overweegt dat de meerderheidsaandeelhouder de uit de wet en rechtspraak voortvloeiende (zorgvuldigheids)normen niet heeft nageleefd. De verkoop van een dochtervennootschap van de vennootschap aan de zoon van de meerderheidsaandeelhouder van de vennootschap tegen een prijs die ogenschijnlijk aanmerkelijk lager is dan de reële marktwaarde zonder instemming van de andere aandeelhouders, is volgens de OK in beginsel onverenigbaar met de norm van artikel 2:8 lid 1 BW. De OK beveelt een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van de vennootschap en de (klein)dochterondernemingen (concernenquête) en treft onmiddellijke voorzieningen.

Deze zaak gaat over de i3 groep, een groep vennootschappen die zich bezighoudt met IT-dienstverlening. De holdingvennootschap van de groep, i3 Holding B.V. ('i3 Holding'), werd aanvankelijk gerund door drie middellijk aandeelhouders. Na het pensioen van twee van hen werden alle gewone aandelen in het kapitaal van i3 Holding gehouden door Tricomstate Holding B.V. [A] ('de Meerderheidsaandeelhouder') is de enige bestuurder en middellijk de uiteindelijke belanghebbende van Tricomstate Holding B.V. De preferente aandelen in het kapitaal van i3 Holding werden gehouden door Vanestate B.V. (een derde) en Dolbeco B.V. (een derde), de persoonlijke holdings van de gepensioneerde aandeelhouders, en voor een derde door Petrias Beheer Vucht B.V. ('Petrias'). De Meerderheidsaandeelhouder is de enige bestuurder en aandeelhouder van Petrias. Petrias is de enige bestuurder van i3 Holding.

Vanestate B.V. en Dolbeco B.V. ('de Minderheidsaandeelhouders') verwijten de

Meerderheidsaandeelhouder dat hij substantiële bedragen aan i3 Holding heeft onttrokken om zichzelf en zijn familie te bevoordelen. De belangrijkste verwijten zijn als volgt. De Meerderheidsaandeelhouder heeft een deel van de aandelen in zijn eigen holdingvennootschap Tricomstate Holding overgedragen aan een derde, waarbij de aankoopprijs van die aandelen is gefinancierd door middel van een lening van i3 Holding aan die derde. Uiteindelijk is op deze lening slechts een deel terugbetaald; het resterende bedrag is als oninbaar afgeschreven.

Daarnaast heeft de Meerderheidsaandeelhouder aan de aandeelhoudersvergadering van i3 Holding ter kennisgeving voorgelegd dat zijn zoon alle aandelen in het kapitaal van i3 Nederland B.V. (zijnde een volle dochter van i3 Holding en een tussenholding van alle werkmaatschappijen) koopt. De koopprijs is laag, want volgens de Meerderheidsaandeelhouder is de waarde van i3 Nederland negatief. Omdat in de statuten van i3 Holding staat dat overdracht van 'een bedrijf van de vennootschap' louter de voorafgaande goedkeuring behoeft van de vergadering van de houders van gewone aandelen (dus indirect de Meerderheidsaandeelhouder zelf), meent hij dat hij geen goedkeuring behoeft van houders van preferente aandelen.

De OK maakt korte metten met deze gang van zaken. De OK begrijpt niet waarom i3 Holding een lening moest verstrekken voor een aandelentransactie met betrekking tot de persoonlijke holdingvennootschap van de Meerderheidsaandeelhouder. De Meerderheidsaandeelhouder heeft hiermee wel de verkoopprijs geaccepteerd, maar het incassorisico van de lening lag volledig bij i3 Holding. De belangen van i3 Holding en de holdingvennootschap van de Meerderheidsaandeelhouder liepen bij het verstrekken van de lening (en het aangaan van de bijbehorende risico's) niet parallel en het is volgens de OK de vraag of de Meerderheidsaandeelhouder die belangen voldoende zorgvuldig gescheiden heeft gehouden. De Meerderheidsaandeelhouder had de belangen van de Minderheidsaandeelhouders ook in acht moeten nemen. Volgens de OK is niet gebleken dat de Meerderheidsaandeelhouder zich rekenschap heeft gegeven van zijn tegenstrijdige belang en de verplichtingen die in dat verband op hem rustten. Die verplichtingen brengen minst genomen mee dat de verschillende belangen goed worden gescheiden en dat transparantie wordt betracht jegens de medeaandeelhouders.

Wat betreft de transactie met de zoon overweegt de OK dat een besluit van de bestuurder van i3 Holding tot verkoop aan diens zoon van een dochtervennootschap van i3 Holding tegen een prijs die ogenschijnlijk aanmerkelijk lager is dan de reële marktwaarde zonder instemming van de andere aandeelhouders, in beginsel onverenigbaar is met de norm van artikel 2:8 BW.

De OK stelt vast dat de besluitvorming over de managementvergoedingen van de

Meerderheidsaandeelhouder gebrekkig is.

Mede hierom overweegt de OK dat er gegronde redenen zijn om te twijfelen aan een juist beleid en een juiste gang van zaken. Aan dat oordeel draagt nog bij de deponering als vastgesteld van niet-vastgestelde jaarstukken.

De OK beveelt een concurrenquête, schorst Petrias als bestuurder, benoemt een derde als bestuurder en bepaalt dat alle aandelen in i3 Holding, met uitzondering van één aandeel per aandeelhouder, ten titel van beheer zijn overgedragen aan een door de OK te benoemen beheerder.

S.L. Haanschoten, augustus 2021

Instantie: Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 12-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1708

Zaaknummer: 200.289.286/01

Rechters: C.C. Meijer, M.M.M. Tillema, A.J. Wolfs, D.E.M. Aleman en S. ten Have

Advocaten: J. Schröder, J.J. Oerlemans en M.J. Clement

Wetsartikelen: 2:8 BW, 2:349a BW en 2:350 BW

RECHTSPRAAK

[Eiseres] B.V./VPGG Beheer B.V. (voorheen GGN Holding N.V.) c.s.

Bevoedheidsincident. De vernietiging van een besluit van een rechtspersoon staat in verband met de rechtszekerheid niet ter vrije bepaling van partijen. Op de vordering tot vernietiging van een besluit kan dus niet in arbitrage worden beslist, omdat de overeenkomst tot arbitrage niet mag leiden tot de vaststelling van rechtsgevolgen die niet ter vrije bepaling van de partijen staan (art. 1020 lid 3 Rv). Ondanks de arbitrageclausule acht de rechtbank zich daarom bevoegd te oordelen over een vordering tot vernietiging van goedkeuringsbesluiten die de algemene vergadering van een vennootschap nam.

Feiten

Eiseres [X] ('het Deurwaarderskantoor') heeft in 2009 deelgenomen aan een landelijke fusie van regionale gerechtsdeurwaarders- en incassokantoren. Hieruit is het GGN-concern ontstaan. Als gevolg van de fusie hield het Deurwaarderskantoor aandelen in GGN Brabant Beheer B.V. ('GGN Brabant'), dat op haar beurt certificaten van aandelen hield in GGN Holding NV ('GGN Holding'). GGN Holding hield op haar beurt alle aandelen in het kapitaal van GGN MC N.V., waarin de gerechtsdeurwaarders- en incassobedrijven zijn samengebracht.

In verband met de fusie heeft het Deurwaarderskantoor met onder andere GGN Holding een participantenovereenkomst ('de Overeenkomst') gesloten. In 2012 heeft het Deurwaarderskantoor de Overeenkomst opgezegd en is zij uit het GGN-concern getreden. Hoewel GGN Holding op grond van de Overeenkomst verplicht was tot een financiële afwikkeling met het Deurwaarderskantoor, bleek zij hiervoor niet over voldoende liquide middelen te beschikken.

In 2019 heeft het bestuur van GGN Holding, gelet op de zorgelijke financiële positie van het

concern, besloten tot een ingrijpende herstructurering. De AVA van GGN Holding heeft het voorstel tot de herstructurering en de daarmee verband houdende besluiten goedgekeurd.

De gerechtelijke procedure

In deze procedure vordert het Deurwaarderskantoor in de hoofdzaak, kort gezegd, vernietiging van deze goedkeuringsbesluiten van de AVA op grond van artikel 2:14 en/of 2:15 BW.

Daarnaast vordert het Deurwaarderskantoor een verklaring voor recht dat de bij de herstructurering betrokken partijen – VPGG Beheer B.V. ('VPGG' (dit is de naam die GGN Holding na de herstructurering kreeg)), GGN Mastering Credit B.V. en GGN Coöperatief U.A. (gezamenlijk: 'Gedaagden') – paulianeus c.q. onrechtmatig tegenover het Deurwaarderskantoor hebben gehandeld.

In dit bevoegdheidsincident stellen Gedaagden zich op het standpunt dat de rechtbank onbevoegd is voor zover de vorderingen van het Deurwaarderskantoor zien op VPGG. Zij beroepen zich hierbij op een arbitrageclausule in de tussen VPGG en het Deurwaarderskantoor geldende Overeenkomst. Volgens Gedaagden is ook de vordering tot vernietiging van de goedkeuringsbesluiten onderworpen aan arbitrage, omdat deze besluiten geen besluiten zijn in de zin van artikel 2:14 en 2:15 BW. Gedaagden stellen hiertoe dat de goedkeuringsbesluiten interne besluiten betreffen die voor VPGG geen rechtsgevolg hadden, nu de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur van – toen nog – GGN holding niet afhankelijk was van deze goedkeuringsbesluiten.

De rechtbank volgt de Gedaagden hierin niet. Nog daargelaten de vraag of de vordering van het Deurwaarderskantoor jegens VPGG wel onder het bereik van de arbitrageclausule valt, acht de rechtbank doorslaggevend dat de vernietiging van (vaak ingrijpende) besluiten in verband met de rechtszekerheid niet ter vrije bepaling van partijen staat en daarom – gelet op artikel 1020 lid 3 Rv – niet vatbaar is voor arbitrage. De rechtbank overweegt in dit kader dat een rechterlijke uitspraak waarin de nietigheid van een besluit van een rechtspersoon wordt vastgesteld of waarin een dergelijk besluit wordt vernietigd, naar haar aard moet gelden ten opzichte van een ieder en niet alleen ten opzichte van degene die de vernietiging heeft verzocht. Voor die algemene werking is de tussenkomst van de burgerlijke rechter noodzakelijk, aldus de rechtbank. Dit zou volgens de rechtbank anders zijn als, zoals Gedaagden stellen, het zou gaan om besluiten die voor de rechtspersoon geen rechtsgevolg hebben en daarom geen besluiten zijn in de zin van artikel 2:14 en 2:15 BW. De rechtbank analyseert de besluiten die ter vernietiging voorliggen:

De beslissing tot herstructurering houdt onder meer in dat de statuten van GGN Holding

worden gewijzigd. Met die statutenwijziging zal onder meer de naam van GGN Holding worden gewijzigd en de raad van commissarissen worden geschrapt. Aldus heeft dit besluit rechtsgevolgen voor de rechtspersoon GGN Holding en kwalificeert het daarmee als een besluit in de zin van artikel 2:14 en 2:15 BW. Op de vordering tot vernietiging van dit besluit kan niet in arbitrage worden beslist.

Ook een goedkeuringsbesluit moet als een besluit met rechtsgevolg en dus als een besluit in de zin van artikel 2:14 en 2:15 BW worden aangemerkt. De rechtbank haalt rechtswetenschappelijke literatuur aan waarin dit standpunt uitdrukkelijk wordt onderschreven. Uitgangspunt is dus dat vorderingen tot vernietiging van wettelijk of statutair noodzakelijke goedkeuringsbesluiten niet het onderwerp van arbitrage kunnen zijn.

De rechtbank acht zich derhalve bevoegd van de vordering tot vernietiging van de goedkeuringsbesluiten kennis te nemen.

T.A. Janse, augustus 2021

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 10-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:356

Zaaknummer: C/16/502966 / HA ZA 20/323 – 502969 KG ZA 20-246

Rechters: A.F. Hermans, A.A.T. van Rens en F.N. Jorritsma

Advocaten: J.G.A. Linssen en J.B. Londonck Sluijk

Wetsartikelen: 2:14 BW, 2:15 BW en 1020 lid 3 Rv